Si verò nullus ex competitoribus evidenter appareat eminentior, tunc nulliter proviſus ſi irregularitatem, ſeu inhabilitatem contraxerit ſine culpa, & peccato, poterit adire Epiſcopum publicè, & palam, & de illius conſilio ſatisfacere; ſi verò eam contraxerit ex delicto, poterit eidem revelare in Confeſſione ſacramentali ſe eſſe inhabilem ex quodam impedimento occulto ad parochialem retinendam; & ideò ſe promptum eſſe ad illam reſignandam, vel ſatisfaciendum illi ex competitoribus, quem ipſe Epiſcopus magis idoneum judicaverit.

Et ad extremum ſi neque ex judicio Epiſcopi, neque aliundè conſtare poſſit quis ex competitoribus ſit dignior, & omnes videantur æquè idonei: hoc caſu poterit omnibus ſatisfacere æqualiter, non quidem per reſignationem beneficii, quod diviſionem non patitur, cap. Maioribus, de præben. Sed per illius æſtimationem, ad gloſſ. 1. in regula Peccatum, de regul. iur. lib. 6. videlicet cautè ſolvendo in pecunia cuique ſuam portionem arbitrio Confeſſoris, juxta conſilium D. Thom. in 2 2. p. q. 62 art. 6. ad 2.

Alia remedia poterunt ſuggerere varia accidentia, & circumſtantiæ diverſæ, quæ modò nos divinare non poſſumus. Hoc autem eſt, quod majores noſtri non putarunt prædictam clauſulam, Si & poſtquam, &c eſſe impracticabilem; alioquin eam non appoſuiſſent, ſicut appoſuerunt in formulario circa annum 1591. & ſervarunt Clemens VIII. tunc M. Pœnitentiarius, Iulius Antonius Cardinalis S. Severinæ ſucceſſor Clementis in eodem Officio. Lucius Cardinalis Saſſus Regens, Cardinalis Toletus Conſultor Theologus, & Hieronymus Cardinalis Pamphilius Sanctiſſimi D. N. Innocentii X patruus Conſultor Canoniſta, ac deinde Regens: & iterum de anno 1612. D. Coccinus Regens, P. Iuſtinianus Conſultor Theologus, & D. meus Ioan. Franciſcus Fagnanus Conſultor Canoniſta in formulario ab eis reformato, & ſubſcripto.

Ne Prælati vices ſuas, vel Eccleſias ſub annuo cenſu concedant.

Cap. Præterea.

SVMMARIVM.

1 Pecuniam dans ut ſpiritualem iuriſdictionem exerceat, officio privatur; & ſic conferens illud amplius conferre non poterit, & canonicè punietur.

2 Iuriſdictio Epiſcopalis eſt quid ſpirituale, & pretio conferri non poteſt ſine labe ſimoniæ.

3 Simonia non committitur in Curia Romana in his, quæ ſimoniaca ſunt, quia probibita, ſi fiant Principe authorizante, & ſcienter.

4 Secus in his quæ probibita ſunt quia ſimoniaca.

5 Beneficium eccleſiaſticum vendere an ſit ſimoniacum quia prohibitum, vel è converſo.

6 Annatæ vtrum in Curia Romana exigantur licitè, & ſine vitio ſimoniæ; latiſſimè diſcutitur uſque in finem.

7 Annatæ à quibus impugnentur.

8 Annata unde dicatur, quid ſit, & quot illius ſpecies.

9 Annata propriè ſumpta quæ, & quanta ſit, & de quibus beneficiis ſolvatur.

10 Annata Boniſaciana quæ.

11 Commune ſervitium quid ſit.

12 Minuta ſervitia quæ.

13 Quindennium quid ſit.

14 Annatarum origo, & antiquitas, & n. ſeq.

15 Damaſi Papæ teſtimonium de annatis.

16 Conſuetudo Eccleſiæ Romanæ prævalet authoritati cuiuſcumque Doctoris.

17 Annatarum iuſtitia deducitur ex iure divino, & naturali, & n. ſeqq.

18 Decimarum decimæ ſummo Sacerdoti in lege veteri ex præcepto divino à Levitis præſtabantur.

Annata ſolvitur Papæ loco decimarum, ibidem & numero 25.

19 Papa in quibus præcellat Pontificem legis veteris.

20 Ioannis Andreæ propoſitio in Concilio Viennenſi de vigeſima redituum totius orbis à clericis perſolvenda pro ſuſtentatione Papæ, & Cardinalium, & n. 75.

21 Decimæ debentur iure divino omnibus curam animarum habentibus.

22 Parochus fundat intentionem de iure communi ſuper decimis, & Epiſcopus ſuper quarta decimarum.

23 Papa conſtitutus eſt Paſtor totius gregis dominici, & n. ſeqq.

24 Sacerdotibus debentur ſtipendia laboris iure divino, naturalique.

25 Decimæ papales exiguntur pro ingruentibus Eccleſiæ neceſſitatibus, nec ſunt perpetuæ.

26 Eccleſia eſt unum corpus myſticum in multa membra diffuſum inſtar corporis humani

27 Capite langueſcente cætera membra quoque inficiuntur.

28 Eccleſiæ omnes prodierunt ex vtero Eccleſiæ Romanæ.

29 Papa eſt ſponſus vniverſalis Eccleſiæ, & Pater Patrum.

30 Pater poteſt cogere filios ad præſtanda ſibi alimenta ipſos etiam vendendo.

31 Filiæ tenentur alere matrem inopem iure naturæ.

32 Patri ſpirituali non minus obſequi debemus quàm carnali.

33 Eccleſiæ omnes Mundi Romanæ ſubſunt Eccleſiæ.

34 Et quidquid habent in periculo, habent ſeparatum quodammodo à rationibus Dominicis Domini promiſſu.

35 Eccleſia Romana cum aliquid percipit ab Eccleſiis inferioribus, nil novi acquirit, ſed retinet quod ſuum eſt.

36 Subſidium charitativum debetur Epiſcopo indigenti ab omnibus eccleſiæ ſuæ diœceſis.

37 Et contraria præſcriptio non valet.

38 Papæ neceſſitatibus tenentur eccleſiæ omnes ſubvenire ſi requirantur.

39 Papa poteſt collectare eccleſias totius Orbis.

40 Princeps ſæcularis poteſt ſubditis ſubſidium imponere etiam ſine cauſa.

41 Annatarum iuſtitia fulcitur iure gentium.

Item iure eccleſiaſtico, n. 45.

Item iure civili, n. 47.

42 Sacerdotes Gentilium in ingreſſu Sacerdotij mediam partem redituum ſummo Sacerdoti adminiſtrabant.

44 Martini V. decretum de annatis Papæ ſolvendis approbante Concilio Conſtantienſi.

45 Fructus beneficiorum vacantium ut Epiſcopo, vel alteri ex iuſta cauſa ſint reſervati, introduci poteſt privilegio, conſuetudine, vel ſtatuto.

46 Romanam Eccleſiam excuſat neceſſitas, cum non poſſit de ſuo omnibus providere.

47 Tributa ſolvuntur Principi ex publico in recognitionem universalis dominii.

48 Et ſunt impræſcriptibilia.

49 Salarium debetur ex publico cuilibet iudici Ordinario.

50 Papa dicitur Princeps Principum, & Dominus Dominantium.

51 Item iudex omnium mortalium, & Ordinarius ſingulorum.

52 Spiritualia ſine corporalibus diu eſſe non poſſunt.

53 Annatæ temporis diuturnitate ex voluntariis factæ ſunt neceſſariæ.

54 Actus, qui ſonat in vitium, & in non vitium, in dubio interpretari debet in non vitium.

55 Conſuetudo præſumitur habuiſſe bonum initium.

56 Eleemoſynarum uſus an habeant locum inter clericum, & clericum.

57 Papæ quod datur, Petri Sacrario datur.

58 Baſilienſis Conſilii decretum contra annatas refertur.

Refellitur.

59 Petri de Monte Epiſcopi Brixienſis oratio pro annatis ad Regem Angliæ, ibidem.

60 Angli ante ſubtractionem obedientiæ ſolvebant Romanæ Eccleſiæ communia, & minuta ſervitia, non autem annatam Bonifacianam, & cur.

61 Denarii S. Petri quid ſint

62 Pragmatica ſanctio uti ſchiſmatica à Rege, & Parlamento Franciæ, & Lateranenſi Concilio abrogata eſt.

63 Gloſſatoris Pragmaticæ ſanctionis invectiva contra annatas retunditur.

64 Annalia, & vacantia differunt ab annatis.

65 Conſuetudo, ſecundum quam Canonici dant aliquid in ſua receptione, an valeat, & n. 81.

66 Annata eſt onus impoſitum fructibus beneficii, non autem beneficiato, & n. 81.

67 Conſuetudo Normandiæ, & diœceſis Pariſienſis exigendi annalia pro diportu, an ſit reprobata.

68 Annatarum ſolutioni nulla ineſſe poteſt licitationis ſuſpicio & cur.

69 Annata pro Eccleſiis Conſiſtorialibus tertiam partem fructuum, & pro inferioribus dimidiam veri valoris non excedit.

70 Fructus beneficiorum à communiter accidentibus præſumuntur potiùs aucti, quàm diminuti.

71 Valor beneficii intelligitur deductis omnibus expenſis, & oneribus conſuetis.

72 Valor beneficiorum Galliæ qualiter in litteris ſit exprimendus.

73 Communia, & minuta ſervitia pro epiſcopatibus, & monaſteriis Galliæ in patria reductis, ſextam partem veri valoris non excedunt, & n. 75.

74 Eccleſiæ, & monaſteria in patria reducta quæ dicantur.

76 Viennenſe Concilium quid egerit circa annatas, & vigeſimam fructuum.

77 Ioannis Gerſonis ſententia de annatis, & n. 97.

78 Annata non eſt pretium beneficii, aut collationis, ſed fructuum, qui debentur Cameræ Apoſtolicæ. & nu. ſeqq. uſque ad n. 99. maximè n. 83.

79 Fructus beneficii an, & quando vendi poſſint ſine labe ſimoniæ.

80 Intellectus cap. Res Eccleſiæ, & cap. Si quis obiecerit, 1. q. 3.

81 Conſuetudo ut dimidia fructuum primi anni præſtimoniorum vacantium cedat in utilitatem menſæ Capitularis, non eſt ſublata à Concilio Tridentino.

82 Pactum ut receptus ſolvat penſionem collatori debitam, non eſt ſimoniacum.

83 Annata ſolvitur non in actu proviſionis beneficii. ſed expeditionis litterarum, quæ multoties non expediuntur.

84 Gratia ex ſola ſignatura ſupplicationis perficitur.

85 Bullarum expeditio non requiritur ad gratiæ perfectionem, ſed tantum ad illius probationem.

86 Bullæ non ſunt producendæ niſi ubi agitur de canonizanda gratia.

87 Annata, & ſervitia pro beneficiis bis, vel pluries eodem anno vacantibus non ſolvuntur niſi ſemel.

88 Litteræ gratis relanxantur proviſis, qui poſſeſſionem beneficii ſtatim non ſunt habituri facta obligatione de ſolvendo annatam cum fructus percipient.

89 Aliquando tamen ex cauſa fit ſolutio habita, vel non habita poſſeſſione.

90 Litteræ ſub obligatione de ſolvendo relaxantur habentibus gratiam conditionalem de certo corpore beneficii, vel puram, ſi fructus ſint alteri reſervati.

91 Annata minuitur pro rata reſervationis fructuum.

92 Annata non ſolvitur pro expectativis, reſervationibus, & aliis gratiis ad incerta beneficiorum corpora.

93 Nec pro beneficiis compermutatis, antiquorum valor 24. ducatos non excedit.

94 Annata aut commune, & minuta ſervitia non ſolvuntur ex diſtributionibus quotidianis, cuiuſcumque ſint valoris.

95 Diſtributiones quotidianæ non veniunt appellatione fructuum.

96 Nec comprehenduntur in regulis de valore.

97 Simoniam non inducit datio mutua ſpiritualium, & temporalium, niſi actus ſint correſpectivi, & unus cauſetur ab alio.

98 Papæ, & Cardinalium ſtatus ex Gerſonis ſententia modum, & quotam ſubventionis præſcribere, etiamſi aliunde ſit dotatus.

99 Duareni ſententia de annatis refellitur.

Proſp. in Fagn. 1. part. 5. lib. Decretal.

1 PRÆTEREA. Qui pecuniam dat, ut Epiſcopalem, vel aliam juriſdictionem ſpiritualem exerceat, officio privatur; & ſic conferens illud amplius conferre non poterit, & canonicè punietur. Hoc dicit cum cap. ſequen. Et primò ponit exceſſum, quem ſecundò punit ibi, Præſenti.

2 Nota ex hac Decretali juriſdictionem Epiſcopalem eſſe quid ſpirituale; & propterea pretio conferri non poſſe ſine labe ſimoniæ prout hic notant Hoſtien. num. 6. verſ. Quinimò. Jo. Andr. n. 3. Cardin. num. 2. Butr. Abb. & Marian Socin omnes in primo notabili; & dicam pleniùs in cap. ſequen.

3 Quærunt hic Doctores, & præſertim Hoſt. *n. 3.*
verſ. Et ideò dicunt, & Henric. Boich. *in princ.* U-
trum in Curia Romana committatur ſimonia: &
quæſtionem ſolvunt hac diſtinctione. Aut agitur
de his, quæ ſunt ſimoniaca, quia prohibita, hoc eſt
ex Conſtitutione Canonica, ut vendere, vel eme-
re eccleſiaſtica beneficia; aut de his, quæ ſunt pro-
hibita, quia ſimoniaca, ut vendere vel emere Sa-
cramenta. In primo caſu ſimonia non committi-
tur, dummodo fiat principe authorizante, & ſci-
ente, ut patet in eo, quod legitur, & notatur in
cap. *fin. ſupra tit. proximo*, in c. *Propoſuit, de con-
ceſſ. præben.* in c *A nobis. de decim.* in cap *Non debet, de
conſang. & affinit.* nam Conſtitutio ſuper tali ſi-
monia non ligat promulgantem, l. *Princeps, ff. de
legib.* unde nec ſimonia laicalis, id eſt, lex Iulia
de ambitu, habet locum in Vrbe, ut in l. *Vnica
in princip. C. ad l. Iuliam de ambitu*: verum etſi hoc
caſu ſimonia non committatur, infamia tamen
non tollitur, ut l. 3. *C. de generali abolit.* ſed
& ſpecies mali, & turpe lucrum eſt, & ideò vitan-
dum ſecundum Apoſtolum, ut in cap. *Audivimus,
ſupra, tit. prox.* & cap. *Cum ab omni, ſupra de vit.
& honeſt. cleric.* à quo ſaltem propter exemplum
deberet Curia præ cæteris abſtinere, ut legitur,
& notatur in cap. *In cauſis, ſupra de re iudic.* & cap.
Magnæ, § 1. de voto: ſed ſi non fiat authore Prin-
cipe, & ſciente, tunc ſimonia in Curia committi-
4 tur, ſicut & alibi. In ſecundo autem caſu, id eſt,
cùm agitur de his, quæ ſunt prohibita, quia ſimo-
niaca, committitur ſimonia etiam in Curia, nec
poſſet Papa ſuper hoc diſpenſare: eamdem diſtin-
ctionem ponit gloſſa in cap. *Cum pridem in ver. Il-
licitæ pactionis, ſupra de pactis*, Innocent. in cap.
Tuanos, in ver. Culpabiles, ſupra tit. prox. Ioann.
Andr. & DD. in cap 1. & cap. *fin. eod. tit.* & ita
communiter diſtinguere Legiſtas, & famoſiores
Canoniſtas, imò & Theologos, teſtantur in cap.
Latorem, 1. q. 1. Turrecrem, *n. 5.* Præpoſ. *n. 12.
verſ. in oppoſitum.*
5 Cæterùm adverte, quia etſi hæc diſtinctio in ſe
vera ſit, & ferè omnium conſenſu approbata, ut
dixi in d. cap. *Cum pridem. in 1. quæſt. ſupra de pact.*
valde tamen controverſum eſt: an vendere titu-
lum beneficii eccleſiaſtici ſit ſimoniacum, quia
prohibitum, prout hic exemplificat Henr. Boich.
in principio, Cardin. in d cap. *1 n. 2. ſupra tit. prox.*
& ante eos Hoſtien. in cap. *Ex parte. il primo, de
offic. deleg. n. 5.* ibi (Quædam verò hodie judican-
tur ſimoniaca, quia vendi prohibentur, quæ ta-
men in veteri Teſtamento nec ſimoniaca, nec
prohibita inveniebantur, ſicut eſt vendere bene-
ficia) Oppoſitum enim cenſent Theologi ferè o-
mnes, & multi etiam ex Canoniſtis; unde circa hoc
vide, quod ſcripſi in prædicta Decretali *Cum pri-
dem*, ubi hanc materiam latiſſimè examinavi, per
quatuor quæſtiones principales *à n. 30. uſque in fin.*
Quoniam verò in ſecunda, & tertia quæſtione ibi
ſequuti ſumus opinionem Durandi, Petri de Pa-
lude, Turrecrem. & Cajetani, exiſtimantium ven-
dere titulum beneficii, etiã ſimplicis, eſſe prohi-
bitum, quia ſimoniacum; & ideò eſſe poſſibile, ut
in his etiam Papa ſimoniæ crimine involvatur: ne
inde quis anſam arripiat, exiſtimandi à nobis im-
probatas fuiſſe annatarum exactiones, quæ fiunt
in Curia; operæpretium duximus de his peculia-
rem diſputationem ſubnectere.
6 QUÆRO igitur utrum annatæ in Curia Ro-
mana exigantur licitè, & ſine labe ſimoniæ.
7 Adverſus annatarum exactiones non tantùm
debacchãtur hæretici proteſtantes, ut refert Paul.
Griſald. *in deciſ. fin. Cath. in ver. Annata* Sed mul-
ti etiam ex Catholicis ſcripſerunt, ut inferius pa-
tebit; ſed quod magis in admirationem, ne dicam
ſcandalum rapit, Patres quoque Baſileæ, pro cele-
branda generali Synodo congregati, hac de re
deteſtabile decretum, quaſi hoſtiliter, promulga-
runt, ut patebit infra *n. 38.*
8 Ad evidentiam præmittendum eſt, annatas ſic
nuncupari, quia omnes debentur ex fructibus pri-
mi anni beneficiorum vacantium: atque ita an-
nata eſt nomẽ generis: quod in plures ſpecies di-
viditur. Quarum prima eſt annata propriè ſum-
9 pta; & hoc modo aſſumit nomen ſpeciei, ſicut
de arrogatione & adoptione dicitur in l 3 *ff. de
iuriſdict. omn. iudic.* & in l. *1 ff. de adoption.* & de be-
neficio, & privilegio notant Ioan. Andr. Abb. &
DD. in cap *Olim*, & ibi dixi *n. 4. & 5. infra de ver-
borum ſignificatione.* Secunda ſpecies commune ſer-
vitium nuncupatur. Tertia dicitur minuta ſervi-
tia. Quarta quæ ſolo accidenti ab aliis differt,
quindennium appellatur.
Annata ſolvitur pro omnibus beneficiis infe-
rioribus, præter Epiſcopatus & Abbatias Conſi-
ſtoriales: & eſt dimidia pars veri annui valoris
fructuum beneficii vacantis, & hæc integrè Sum-
mo ipſi Pontifici relinquitur.
10 Hodie autem annata hujuſmodi dicitur Boni-
faciana, eo quia forma exactionis, quâ Curia uti-
tur ortum duxit à Bonifacio IX. antea enim per
Pontifices exigebantur, mediantibus eorum Cõ-
miſſariis, fructus integri unius anni per trienniũ,
tertia pars quolibet anno, reliquis duabus tertiis
partibus proviſo relictis. Sed Bonifacius ut con-
ſuleret ipſis proviſis, & obviam iret extorſioni-
bus, quæ per Commiſſarios committebantur, re-
duxit annatæ ſolutionem ad medietatem valoris
annui fructus, cum onere tamen, ut proviſus an-
ticipatè de propriis pecuniis in relaxatione ſua-
rũ literarũ eam ſolveret. Et propterea in ipſa re-
laxatione ſupplicationis fiebat obligatio in Ca-
mera de illam ſolvendo; & ſic literæ in totum ex-
pediebantur quæ retentæ in Camera Apoſtolica
relaxabantur, mediante quietantia Theſaurarii.
Atq; hinc patet non ideò talem dictam eſſe anna-
tam, quod complectatur omnes anni fructus; ſed
vel quia, ut dictum eſt, ſolvitur ratione fructuum
primi anni; vel quia dicta annata per Bonifacium
IX. introducta, ſucceſſit in locum reſervationis,
quam antea Pontifices facere conſueverant pro
ſuis, & Rom. Eccleſiæ neceſſitatibus de omnibus
fructibus, & proventibus unius anni beneficiorũ
ad tempus vacantium; vel quæ exinde uſque ad
triennium, aut quinquennium, vel aliud tempus
in certis deſignatis provinciis vacarẽt: quos qui-
dem fructus pro ſe, & Camera Apoſtolica Roma-
ni Pontificis per ſuos Collectores percipiebant.
Cujuſmodi exemplum eſt in Extravag. Ioannis
XXII. quæ incipit, *Cum nonnullæ, la prima inter com-
munes ſub tit. de præben.*
11 Commune ſervitium, eſt quantitas certa pro
quolibet Epiſcopatu, vel Abbatia conſiſtoriali ſe-
cundum antiquam taxam ſolvenda, quam aliàs
moderatus eſt Ioannes XXII. in præcitata Extra-
vag *Cum nonnullæ.* Et hæc propterea ſervitium di-
citur, quia juxta vulgare Italicum quælibet da-
tio

tio nuncupatur ſervitium, ſive debita ſit, ſive non:
ſicut in Hiſpania hoc ſervitii nomine appellan-
tur contributiones illæ, quas faciunt Regna, ad
ſublevandas Regni neceſſitates.
Dicitur autem commune ſervitium, quia ejus
dimidium tribuitur Papæ, reliquum S. Collegio
Cardinalium, & inter ipſos Cardinales præſen-
tes dividitur.
12 Minuta verò ſervitia ſunt quinque portiuncu-
læ, quæ ſecundum proportionem taxæ fructuum
Epiſcopatus, vel Abbatiæ, inter certos Papæ mi-
niſtros, & officiales diſtribuuntur; & appellantur
minuta; tum quia ſunt minutæ partes annatæ, tum
quia partiuntur inter minores miniſtros
13 Quindennium denique dicitur ſpecialis quæ-
dam annata, quæ à prædictis differt nomine tan-
tùm, & accidentali temporis præfinitione, quia
de quindecim in quindecim annos, juxta Conſti-
tutionem Pauli II. abolitis aliis ſolutionum anna-
tarum terminis uſque ad ſua tempora obſervatis,
pro beneficiis perpetuò unitis, ſolvitur ab illis, in
quorum favorem talia beneficia ſunt unita, ut in
Extrav. *Decet Romanum*, quæ habetur in Bullar.
tom. 1, pag. 330. & notat Galleſ. *in tract. de annat, circa
fin.* Card. Seraph *deciſ 1410. n. 10.* ubi de quinden-
niorum origine, & cauſa,
14 His præmiſſis, quàm juſtè, & rationabiliter in
Romana Curia exigantur annatæ, evidenter o-
ſtenditur ex infraſcriptis
Et primò hoc deducitur ex ipſa annatarum o-
rigine, & antiquitate: nam ut patet *Actor. 4.* Initio
naſcentis Eccleſiæ multitudinis credentium erat
cor unum, & anima una, nec quiſquam eorum de
his, quæ poſſidebat, aliquid ſuum eſſe dicebat:
ſed tanta erat fidelium erga Dei Eccleſiam devo-
tio, ut ad eam augendam, & locupletandam quot-
quot poſſeſſores agrorum, aut domorum erant,
vendentes pretia eorum, & quas res habebant,
afferrent, & ponerent ante pedes Apoſtolorum,
cap. *Dilectiſſimis*, cap. *Quia tua*, cap. *Cui portio*, &
cap. *Certè 12. q. 1.* Sed poſtmodum fidelibus ab eo
fervore declinantibus, ita ut vix decimas divino
jure debitas ſolverent Eccleſiæ, in qua miniſtra-
bantur eccleſiaſtica Sacramenta; opus habuit Ec-
cleſia, & Apoſtolica Sedes ad ſui ſuſtentationem,
& onerum ſibi incumbentium ſupportationem,
annatarum exactionem inſtituere, & ordinare, ut
ſibi ſaltem à ſuis miniſtris ſervitium, & adjutoriũ
præſtaretur. Nam & ante illam formalem titulo-
rum beneficialium inſtitutionem Eccleſiæ non
ſolùm cathedrales, ſed etiam inferiores habebant
reditus, ut patet in c. *Nulli, 12. q. 1.* & in cap. *Sa-
cerdote, 12. q. 4.* & declarant Abb. *in ſua q. 4. col.
13. verſ. Secundum præſuppoſitum*, & Præpoſ. *in Sum-
ma, 44. diſt. n. 4. verſ. Tertium tempus.* Dixi in c.
fin. ſupra de Peculio clericor.
Adeò autem antiqua eſt annatarum inſtitutio,
ut de illius initio non extet memoria (quidquid
aliqui ex recentioribus tam hæreticis, quàm Ca-
tholicis commenti fuerint de Ioanne XXII.) tan-
tum enim media illa annata, quæ Bonifaciana ap-
pellatur, ortum habuit à Bonifacio IX. ut dictum
eſt ſupra *num. 10* quæ tamen cum ſubrogata fuerit
loco fructuum primi anni vacationis beneficii,
qui integrè ab antiquo, & immemorabili tempo-
re Summo Pontifici reſervabantur; ipſa quoque
antiqua, & immemorabilis reputari debet; cum
ſubrogatum ſapiat naturam ejus, in cujus locum
ſubrogatur, cap *Eccleſia S. Mariæ, il ſecondo*, & ibi
gloſ. *1. ſupra ut lite penden.* cap. *Cum tu: in fine*, &
ibi gloſ *fin. infra, de uſur.* gloſ. & DD. in l. *Si eum,
§. Qui iniuriarum, ff Si quis caution.* Nec leve anti-
15 quitatis annatarum teſtimonium S. Damaſus, qui
ſedit anno ſalutis 367. reliquit in ſua Chronica
Summorum Pontificum. Ait enim; (Sicut Papa
in ſui ordinatione contribuebat Imperatori, nec
id vitio dabatur; (& fortaſſe id eſt, de quo fit men-
tio in cap. *Agatho. 61. diſtin.* & in cap. *Tributum:
23. q. 8.*) ſic & ſuſcipientes modò ordinationes à
Papa aliquid ei perſolvunt tamquam in alterius
jus ſucceſſerit) Et hinc plerique opinati ſunt or-
tum habuiſſe annatas, licet revera Damaſus lo-
quutus fuerit de annatis tamquã ab antiquo tem-
pore provenientibus, & non de novo ſuo tempo-
re introductis: unde meritò annatas à tempo-
re Apoſtolorum inſtitutas fuiſſe defendit Cardin.
Cajetan de auctoritate Papæ ad 14. (Nã pro Hie-
roſolymitana, inquit, Eccleſia à reliquis ſolvebã-
tur collectæ) de quo latè Ecchius in ſuo Enchirid.
quæ quidem antiquitas perſpicuè etiam apparet
primò ex ipſius Cameræ Apoſtolicæ regiſtro; de-
inde ex Concilio Conſtantienſi *ſeſſ. 40.* die Sabba-
thi 30. Octobris anno 1417. ubi ſit mentio de an-
natis, communibus ſervitiis, & minutis, *tom. 3. Con-
cil. par. 2. pag. 937.* tertiò ex Clem. *Quia regulares,
§. Præmiſſa, de ſupplen. negligen. prælat.* quartò ab
Extravagante Ioannis XXII. *Suſcepti*, quintò ex
Conſtitutione Gregorii XII. ſuper reductione
taxæ Eccleſiarum, & Monaſteriorum Regni Fran-
ciç, ubi de fructibus primi anni, ſeu communi-
bus, & minutis ſervitiis. Sextò ex Io. Andr, in
c. *inter cætera, de offic. ordin* ubi *n. 13.* refert ad ſui
inſtantiam actum fuiſſe in Concilio Viennenſi, ut
Curia reciperet vigeſimam redituum clericorum
totius Orbis, & abſtineret à ſervitiis, & fructibus
primi anni: atque ita ſupponit jam tum in Eccle-
ſia & ſic multo ante tempora Joannis XXII ex-
titiſſe hanc conſuetudinem exigendi annatas, &
ſervitia. Septimò ex Felin. in cap. *Ex parte, il pri-
mo, n. 4. verſ. Tertiò reſpondetur, ſupra de offic. de-
leg.* ubi teſtatur harum ſolutionum uſum adeò eſſe
diuturnum in Eccleſia, ut ignoretur illius prin-
cipium: ac demum omiſſis aliis ex Thoma Cam-
peg *de inſtit. annatar.* & Anton. Maſſ. Galeſ. *de
annat.*
Ex hac autem annatarum origine, & antiqui-
tate oritur efficax, & inconcuſſum fundamentum
juſtitiæ harum exactionum: impium enim eſſet
16 tot Sanctiſſimos Pontifices injuſtitiæ. & impietatis
inſimulare, & conſuetudo Romanæ Eccleſiæ præ-
valet authoritati cujuſcumque Doctoris, ut do-
17 cet S. Thomas *in 2. 2. q. 10. art. 12.*
Secundò principaliter juſtitia annatarum de-
ducitur ex jure divino; nam ut habetur *Num. 18.
12 n. 26. & 28* (Loquutus eſt Dominus ad Moyſen,
dicens Præcipe Levitis, atque denuncia: Cum ac-
ceperitis à filiis Iſrael decimas, quas dedi vobis,
primitias earum offerte Domino, ideſt decimam
partẽ decimæ, ut reputetur vobis in oblationem
primitivorũ, tam de areis, quàm de torcularibus;
& in univerſis quorum accipitis primitias, offer-
te Domino, & date Aron Sacerdoti.) Si igitur
Sacerdoti ſummo, & Pontifici legis veteris à mi-
noribus Sacerdotibus, & Levitis decimarum ſua-
rum decimæ ex divino præcepto ſolvebantur; cur
loco decimarum exigere nõ debeat annatas à re-

liquis Eccleſiæ miniſtris Summus Sacerdos, &
Pontifex legis novæ? cap. *In cauſis, de re iudic.* cap.
Per venerabilem, §. *Rationibus*, *Qui filii ſint legit.*
maximè, verò quia ille Summus Sacerdos præerat
regimini ſolius populi Iſraelitici in concernenti-
bus ſacrificia, & holocauſta; at Romanus Ponti-
fex præſidet regimini totius populi Chriſtiani,
Clem. *Paſtoralis, de re iudic.* Extravag. *Ex debito*,
de elect. inter communes; ejuſque miniſterium ad
multa plura, & majora extenditur, quàm eſſent
ſacrificia illa, & holocauſta. Unde B. Bernardus
de conſiderat. lib. 2. c. 9. ad Eugenium III. verba fa-
ciens; (Tu, inquit, es Sacerdos Magnus, Summus
Pontifex, tu Princeps Epiſcoporum, tu hæres A-
poſtolorum, tu primatu Abel, tu gubernatu Noe:
Patriarchatu Abraham, Ordine Melchiſedech,
Dignitate Aaron, &c.) Et paulò poſt: (Habent
illi aſſignatos ſibi greges ſinguli ſingulos; tibi u-
niverſos credidit uni unus; nec modò ovium, ſed
& paſtorum tu unus omnium paſtor.) Hæc ille.
Præterea Pontifex in lege veteri ultra decimam
illam partem decimarum à Levitis exactam, aliis
quoque, iiſque maximis emolumentis adjuvaba-
tur; cùm tamen Pontifex Romanus nihil, aut pa-
rum accipiat præter hanc annatarum exactioné.
Et nihilominus ſi adhuc utriuſque emolumenta
ad invicem comparentur, illa quæ pro minori
cauſa, & à pauciori populo præſtabantur, repe-
rientur eſſe multò pinguiora, quàm hæc, quæ pro
graviſſimo omnium labore, & ſollicitudine à to-
20 to Orbe terrarum exiguntur. Quapropter in
Concilio Viennenſi fuit propoſitum, licèt non re-
ſolutum, ut vigeſima pars redituum clericorum
totius Orbis quotannis ſolveretur pro ſuſtenta-
tione Papæ, & Cardinalium, ut refert Io. Andr.
in cap. *Inter cætera, n. 13. de offic. ordinar.* Manife-
ſtum eſt enim annatam minimè ſupplere prædictę
ſuſtentationi, cæteriſque neceſſitatibus Sedis A-
poſtolicæ; cum præſertim floreni, qui ſolvuntur,
tertiam partem veri valoris fructuum non ſolùm
non excedant, ſed attingant: & fructus beneficio-
rum, ſaltem ſuper quibus facta fuit taxa per Com-
miſſarios Ioannis XXII. potius adaucti, quàm di-
minuti fuerint.
21 Et confirmatur: nam omnibus curam anima-
rum habentibus debentur decimæ jure divino,
naturalique, ut in cap *16. q. 7.* in cap. *1. de decim.*
& in cap. *Cum ſecundum de praben.* ſunt enim tribu-
ta egentium animarum, cap. *Decimæ, 16. quæſt. 1.*
& cap. *Tua nobis, de decim*, & ſunt cibus in do-
mo Domini: *Malach. 3.* cap. *Revertimini, 16. q. 1.*
& cap. *Decimas, q. 7.* cum debeant dari eis, à qui-
bus ſpiritualia recipiuntur, cap. *Eccleſias*, § *His*
ita 13. quæſt. 1. gloſ. 2. in cap. *Quamvis, de decim.* a-
22 deò ut parochi de jure communi fundent inten-
tionem ſuper decimis percipiendis, cap. *Cum*
contigat, eod. tit. & Epiſcopus ſuper quarta deci-
marum ab iiſdem parochis perſolvenda, c. *Con-*
querente, §. *Nos autem, de offic. ordin.* cap. *De quarta,*
de præſcription. cap. *De his*, ubi Gemin. *circa fin. 10.*
q. 1. Rota apud Cardin. Seraph. *deciſ. 1449.* & ſæ-
23 pè aliàs. Quod cum ita ſit, abſurdum planè eſſet
ut Summus Pontifex, qui conſtitutus eſt paſtor
totius gregis Dominici, *Ioann. 21.* cap. *Significaſti,*
de elect. & omnium Eccleſiarum curam, & ſolli-
citudinem gerit, cap. *Cum inſtantia, de cenſib* ſal-
temà ſuis miniſtris in tanti laboris ſtipendium
nihil exigeret, dicente Apoſtolo *1. ad Corinth. 9.*
24 *Quis militat ſuis ſtipendiis unquam? Quis plantat vi-*
neam, & de fructu eius non edit? Quis paſcit gre-
gem, & de lacte eius non manducat? Scriptum eſt
enim; Non alligabis os bovi trituranti. Et infra:
Debet in ſpe qui arat arare, & qui triturat in ſpe
fructus percipiendi. Si nos vobis ſpiritualia ſemi-
navimus, magnum eſt, ſi nos carnalia veſtra meta-
mus? Et paulò poſt: *Neſcitis quoniam qui in*
Sacrario operantur, quæ de Sacrario ſunt, edunt;
& qui Altari deſerviunt, cum Altari participant.
Hæc ibi. Quod ſi de inferioribus membris, &
miniſtris Eccleſiæ conſtat Apoſtolum hoc dixiſſe,
qui in partem ſollicitudinis ſunt vocati, cap. *De-*
creto, & cap. *ſequen. 2. q. 6.* quanto magis de Pon-
tifice Maximo eius Capite, cui credita eſt cura o-
mnium fidelium? Clemen. *Paſtoralis, de re iudic.* d.
Extravagan. *Unigenitus, de pœnit. & remiſ.* Et cùm
25 certum ſit Summum Pontificem nullibi accipere
decimas, quandoquidem decimæ Papales impo-
nuntur dumtaxat pro extraordinariis, & ingru-
entibus Eccleſiæ neceſſitatibus, ut in cap *Cum ad*
liberandam, in parte deciſa, de cenſib nec in per-
petuum exiguntur, ut notat gloſſa in Clem *2. in*
ver. ad tempus, eod. tit. dicendum eſt hanc anna-
tarum exactionem fieri loco decimarum, ut ple-
rique ſumma cum ratione cenſuerunt; ac proin-
de Summo Pontifici debitam eſſe jure divino, &
naturali.
26 Tertiò annatarum exactio juſtificatur itidem
ex jure naturali; quoniam Eccleſia univerſalis eſt
unum corpus miſticum in multa membra diviſum
inſtar corporis humani, cap. *Novatianus, 7. q. 1.*
cap. *Loquitur Dominus, 24. q. 1.* dicente Apoſtolo
ad *Roman. 12.* (Multi unum corpus ſumus in Chri-
ſto, ſinguli autem alter alterius membra.) cap.
Singula, 89. diſtin. Hujus autem miſtici corporis
caput eſt Romana Eccleſia; membra verò Eccle-
ſiæ inferiores per Orbem diffuſæ, ut in d. cap.
Loquitur, & in cap. *Non decet, 12. diſtin.* Quemad-
27 modum autem in corpore humano ſingula mem-
bra debent juræ naturæ capiti languenti opem
ferre, ne alioquin capite langueſcente, ipſa quo-
que membra inficiantur, ut dicit textus in c. *Me-*
ritò, 6. q. 1. ita & miſtico Eccleſiæ corpore Roma-
næ Eccleſiæ illius capiti languenti ob multiplices,
quibus aſſiduè præmittitur, neceſſitates, tenentur
reliqua membra, id eſt Eccleſiæ inferiores, confer-
re temporalia ſubſidia. Et ſicut Romanus Pontifex
univerſalis Eccleſiæ præſul, & gubernator debet
ad ſingula ejuſdem corporis membra alimenta
transfundere, ut formaliter inquit Cardin. poſt
Gugliel. de Monte Laud. in Clemen. *Quia contin-*
git, n. 4. de relig. domib. ita vice verſa debent mem-
bra ipſa caput alere, eique indigenti temporali-
bus quoque auxiliis ſubvenire, ut ratio æqualita-
tis juſtitiæ ſervetur, arg. c. *1. 16. q. 7.*
28 Quartò ex eodem jure deducitur annatarum
juſtitia, quia titulos dignitatum, & quorumcum-
que beneficiorum fundavit Romana eccleſia, ut
eſt textus in cap. *1. & per totam, 22. diſtin.* & in cap.
Olim, 95. diſtin. Abb. *in ſua quæſtione 1.* quæ incipit,
Epiſcopus & quidem Rector, col. 3 num. 4. verſ. Nam
tituli beneficiales; latè Præpoſ. *in ſumma. num. 4.*
verſ. Quartum tempus, 44. diſtin. DD in cap. *1. de*
ſimonia: & propterea eccleſia Romana dicitur o-
mnium eccleſiarum Mater, quia ſcilicet eccle-
ſiæ omnes ex illius utero prodierunt, cap. *1. &*
2. 12. diſtin. cap. *Dudum, 3. q. 6.*

Hujus

29 Hujus autem Eccleſiæ Sponſus eſt Romanus
Præſul, cap. *Quoniam, de immun. Eccleſiar.* qui
propterea dicitur Pater Patrum, ut notat gloſ in
prohem *Clemen. in ver. Papa*: ſed pater naturalis
30 poteſt corripere filium ſibi alimenta negantem,
& ad ea præſtanda compellere, l. *qui filios, Cod.*
quæ res ping. ob ig. poſſ. & l. *1. & 2. C. de patr qui fil.*
diſtra. ipſos etiam vendendo, ut ibi. Item filiæ te-
31 nentur alere matrem inopem, l. *filia, C. de adopt.*
ubi Bald. dicit hoc ex ratione naturali debitum,
Bart. in l. *Seia*, §. *Caio, ff. de alimen. & cibar. legat.*
32 Ergo eadem ratione pater ſpiritualis, quem non
minus diligere debemus, quàm carnalem, cap.
1. & 2 & ibi gloſſa (*qualis 30. q. 3* cap. *Qualis con-*
demnatio, & ibi gloſſa *unica. q. 7.* & mater ſpiri-
tualis Eccleſia poterit à ſuis filiis ſpiritualibus,
& Eccleſiis inferioribus alimenta recipere, &
cõſequenter annatas exigere, quas ut eſt notoriũ
Summus Pontifex accipit pro ſui ſuſtentatione:
33 Quintò idem ſuadetur, quia ut inquit Oldrad.
conſ 172. Quia omnes, n. 4 & conſ. 244. Ad quaeſitum,
num. 8. cum omnes Eccleſiæ Mundi immediatè
Romanæ ſubſint Eccleſiæ, quia univerſalis om-
nium cura commiſſa fuit Petro, cap *Puto, 2. q. 7* &
cap *In novo, 21 diſtin* & in eas habeat plenitudi-
nem poteſtatis, cap. *Qui ſe ſcit, 2 q. 6.* & c. *Nunc*
34 *verò 9 q. 3.* Quidquid habent inferiores Eccleſiæ,
quaſi in peculio habent ſeparatum quodammo-
dò à rationibus Dominicis Domini permiſſu. Vn-
35 de cum Romana Eccleſia aliquid percipit ab Ec-
cleſiis inferioribus, nihil de novo acquirit, ſed
retinet quod ſuum eſt ut notat gloſ. in cap. *Volu-*
mus, in ver. Eccleſiæ, 16. q. 4. valde eſt igitur rationa-
bile, ut illuc, unde exierunt flumina, revertan-
tur. Hæc Oldrad.
36 Sextò eadem naturali ratione omnes Eccleſiæ
Diœceſis tenentur ſolvere Epiſcopo indigenti
charitativum ſubſidium, cap. *Conquerente, de offic.*
ordin. cap *Cum Apoſtolus*, §. *Prohibemus, de Cenſib.*
Extravag. *Vas electionis, eod. tit.* inter communes,
Feder de Sen. *conſ. 224 in princip.* adeò ut præ-
37 ſcriptio contra ſubſidium charitativum non
valeat, Rota *in antiq. deciſ. 3. quæ eſt ultima, de cen-*
ſib. alias 676 Cur ergo non liceat ſubſidium im-
ponere Epiſcopo univerſalis Eccleſiæ? cap. *Su-*
ſpectus, iuncta ſupraſcriptione 3. q. 5. ad cap. *fin. de*
38 *de dilat.* ubi patet Eccleſias omnes ubique Papæ
ſubjectas teneri illius neceſſitatibus ſubvenire, ſi
requirantur. Et ob hanc rationem Geminianus
39 *conſ. 74 attentatis, n. 7. in fine, & num. 9.* conclu-
dit Papam poſſe ab omnibus ſubſidium exigere,
collectare Eccleſias totius Orbis; & idem reſpon-
40 dit Raphael Fulgoſ. *conſ. 120. Suppoſita Bulla* Nec
mirum, quia Princeps quoque ſæcularis poteſt
hujuſmodi ſubſidium imponere etiam ſine cau-
ſa, ut conſuluit Oldrad. *conſ. 104 Circa propoſitam,*
quem ſequitur gloſ. Io. Franciſci Pavini in d. Ex-
travag. *Vas electionis*, §. *Præmiſſis, in ver. Charita-*
tivum, ubi alios allegat.
41 Septimò, juſtitia annatarum fulciri poteſt etiã
jure gentium: nam & Gentilitas hoc jure uſa eſt,
cujus rei memorabile teſtimonium extat apud
Ioannem Grammat. ut refert Ferdinand. Cordu-
ben *in ſuo tractatu de annatis* in illud Ariſtotel. *1 me-*
42 *taph.* Sacerdotum genus apud Aegyptios vacare
permiſſum eſt. Ait enim: (Aegyptii primi, de-
inde gentium omnium ſacerdotes fuerunt locu-
pletes, præſertim ſacerdotes maximi: nam in-
feriores ſacerdotes in ingreſſu ſacerdotii mediã
partem redituum ſummo ſacerdoti miniſtrabãt.)
Sed & S. Thom. ſuper *Ioſue cap. 21.* dixit apud om-
nes gẽtes obſervatum fuiſſe, ut qui divino cultu
intendunt, à populo ſuſtententur, aut ab iis, qui
curam gerunt univerſitatis. Quanto magis ergo
Romano Pontifici, qui omnium Chriſtianorum
curam gerit, debentur à ſuis ſacerdotibus vitæ
ſubſidia? Hac enim ratione introductæ ſunt an-
natæ, & aliæ pleræque contributiones.
43 Octavò, annatarum exactionem firmari lege
poſitiva Eccleſiæ tam clarum eſt, ut probatione
non egeat; nam præter Extravagantes Ioannis
XXII. Bonifacii IX. Pii II. Pauli II. Clementis VII.
Iulii III. Pauli IV. Pii V. & Sixti V. hoc patet ex
auctoritate Concilii Viennen. in quo ſecundum
teſtimonium Ioannis Andr in cap. *Inter cetera, de*
offic. ordinar quamvis actum fuerit de ſervitiis
ipſis tollendis: tamen prævaluit ſententia ut re-
manerent: id ipſum colligitur ex auctoritate Cõ-
cilii Conſtantienſi Nam *die Sabbathi 30. Octo-*
bris Anno Domini 1417. ſeſſ. 40. ſub tit. Reforma-
tionis fiendæ per papam una cum Concilio ante-
quam Concilium diſſolvatur Ponuntur decem,
& octo articuli ſuper quibus facienda eſſet refor-
matio quorum tertius eſt de annatis communi-
bus ſervitiis, & minutis; & undecimus de fructi-
bus medii temporis Deinde Martino V. ad Pon-
tificatum evecto *in ſeſſ. 43. habita die 21 Martii*
tunc ſequentis anni 1418 facta fuerunt decreta
reformationis ſuper nonnullis ex dictis decem, &
octo articulis; & inter alios ſuper undecimo de
fructibus medii temporis in hæc verba, videlicet:
(Fructus, & proventus Eccleſiarum, Monaſteriο-
rum, beneficiorum vacationis tempore obvenien-
tes juris & conſuetudinis, vel privilegiis diſpoſi-
tioni relinquimus, illoſque nobis, vel Apoſtolicæ
Cameræ prohibemus appellari.). *tom. 3. Concil.*
par. 2. pag 942 At verò de annatis, & communi-
bus ſervitiis, & minutis quod erat tertium refor-
mationis caput nulla mentione habita, in fine
ejuſdẽ *ſeſſ. 43.* ſubnectitur ultimo loco infraſcrip-
tum decretum, videlicet: (Martinus &c. Decer-
nimus & declaramus Sacro approbante Concilio
per decreta ſtatuta, & ordinata tam lecta in præ-
ſenti ſeſſione, quam concordata cum ſingulis na-
tionibus ejuſdem Concilii ſuper articulis conten-
tis in decreto, ſuper reformatione fienda die Sab-
bathi 30 Menſis Octobris proximè præteriti pro-
mulgato fuiſſe, & eſſe jam ſatisfactum, ut habetur
in ſeq. *pag 943.*) Ex quibus verbis clarè deduci-
tur circa annatas, & ſervitia Concilium nil novi
ſtatuiſſe, ſed potius voluiſſe, ut in ſtatu priſtino re-
manerent; alioquin falſum eſſet quod dictum fue-
rat ſatisfactum fuiſſe decreto ſuper reformatione
44 facienda promulgato quod non eſt dicendum,
Itaque Martinus Sacro approbante Concilio de-
crevit & declaravit annatas Papæ ſolvendas eſſe,
ut pro tanto officio, labore, & dignitate ſuffici
& condecens beneficium ex fructibus ſaltem in-
feriorum beneficiorum haberet.
45 Nonò eodem jure eccleſiaſtico hoc ipſum con-
firmari poteſt, quia ex privilegio Apoſtolico, cõ-
ſuetudine, vel ſtatuto induci poteſt ut fructus pri-
mi anni, imò & duorum, vel plurium annorum
fabricæ, Epiſcopo, vel alteri cuipiam reſervẽtur.
Idque etiam pro debitis Epiſcopi perſolvẽdis, vel
ex alia rationabili cauſa, prout ſunt jura aperta in

cap.

cap. *Præſenti*, *de offic. ordin. lib. 6.* in cap. *Tua nobis*, *ubi de biennio*, *inf. de verb. ſignificat.* in cap. *Si propter tua debita* ubi de quinquennio, & ibi Io. Andr. & omnes notant, *de reſcript. in 6.* in cap. *Si tibi de preben. eodem lib.* & in Extravag.
46 Io. XXII *ſuſcepti*, ubi hæc appellantur annalia; longè igitur magis ſummi Pontifices potuerunt medios fructus primi anni ſibi reſervare pro ſuis, & Eccleſiæ neceſſitatibus. Romanam quippe Eccleſiam excuſat neceſſitas, cum non poſſit de ſuo omnibus providere, ut formaliter inquiunt Hoſt. Io. Andr. in d. cap. *Inter cætera*, in gloſ. *ult. de off. Ordinar.* Ac præterea, ut inquit Thomas Campeg *in eodem tract. de annatar. inſtitut. numero 13.* Sicut omni caret reprehenſione, ſi Pontifex dando uni beneficium, partem redituum clerico indigenti loco annuæ penſionis reſervet; ſic licebit modeſtius agendo medietatem fructuū primi anni pro indigentiis propriis retinere. Cum præſertim pēſio ſingulis annis, annata autem primo dumtaxat, quo quis recipit beneficium, debeatur. Et quia onus perpetuum non eſt, non dicitur beneficium cum diminutione conferri, contra diſpoſitionem cap. *1. Ut eccleſiaſt. benefic. ſine diminutione confer.*

47 Decimò, civilis quoque authoritas juſtificat annatarum exactionem. Nam principi ſolvuntur tributa, & ſtipendia ex publico in recognitionem
48 univerſalis dominii. Et propterea fuit impræſcriptibilia, l. *Competit C. de præſcript. trigin. annor.* gloſ. in l. *Locatio* § *penult. in ver. Præſtitum*, *in addition.* & ibi etiam Barthol. *ff. de Publican. & vectigal.* Item debentur Principi ſtipendia hujuſmodi, quia ipſe tenetur conſervare juſtitiam in terra, ut inquit S. Thomas in *2. 2. q. 62 art. 7.* Imò huic ſolutioni divina quoque oracula præbent auctoritatem, Nam Phariſæis interrogantibus *Matth. 22.* cap. *Quid culpatur 23 quæſt. 1. Licèt cenſum dare Cæſari, an non?* Reſpondit Dominus, *Reddite quæ ſunt Cæſaris Cæſari, quæ ſunt Dei*
49 *Deo.* Rurſus cuilibet judici ordinario, debetur ſtipendium, ſeu ſalarium ex publico, Authen. *Ut*
50 *differ. Iudic.* § *fin.* Cur ergo ex publico non debeantur ſtipendia Romano Pontifici, qui eſt Princeps principum, & dominus dominantium, ut eum appellat Bald. *conſ. 388. Si Princeps*, *lib. 4.* Princeps Epiſcoporum, ut B. Bernardus inquit,
51 loco ſuperius citato. Iudex omnium mortalium, cap. *Si Papa*, *40. diſt.* c. *Facta ſubditorum*, *9 q. 3.* cap. *Per venerabilem.* §. *Rationibus*, *infra*, *Qui filii ſint legit.* Et Ordinarius ſingulorum, in cap. *Cuncta per mundum*, *9. q. 3.* gloſ in cap. *Cum nullus*, *in ver. In eadem*, *de temporib. ordinat lib. 6.* Quippe in hoc fundatur ratio illa communis, videlicet, qui regendæ multitudinis curam ſuſcipit, talibus debet adjumentis muniri, quibus onus regiminis
52 valeat ſupportare. Cumque ſpiritualia ſine corporalibus diu eſſe non poſſint, ſed unum alterius auxilio indigeat, cap. *Si quis obiecerit*, & ibi Archid. *1. q. 3.* Congruum, & neceſſarium eſt, ut ſpiritualia exercenti corporalia quoque præſtentur auxilia. Alioquin ſummus Pontifex Eccleſiæ onera ſubire, ſuiſque, & publicis neceſſitatibus conſulere nequaquam poſſet ſine miraculo, uſq; adeo fidelium Charitas refrixit.

53 Ultimò, ex alio capite multi tuentur annatarū juſtitiam, nempè quia illarum ſolutiones ex temporis diuturnitate, & vetuſtiſſima conſuetudine, cujus initii nō extat memoria, ex voluntariis factæ ſunt neceſſariæ, ut in cap. *Ad Apoſtolicam*, *infra de ſimonia.* Et cum ignoremus unde ortum traxerint, an ſcilicet ex coactione, an ex liberalitate dantium; in hoc dubio prævalet præſumptio, quæ vitium excludit, cap. fin. de præſumpt.

54 Actus enim qui ſonat in vitium, & in non vitium in dubio ſemper interpretari debet in non vitium, l. *Creditore*, & l. *Si ſocius*, *ff. de furt.* l. *Meritò*, *ff. pro ſocio*, Barthol. in l. *Non ſolum*, §. *Sed ut probari*, *num. 3. ff. de nov. op. nunc.* Roman. *conſ. 113. Pro deciſione*, *num. 1. Præſertim in Beatiſſimo Romano Pontifice*, *ut in* §. *Qui autem*, *17. q. 4.* Unde conſuetu-
55 do præſumitur habuiſſe bonum initium: nam ex quo tanto tempore ſolverunt, præſumuntur ſe à principio voluntariè obligaſſe, ut inquit Innoc. in d. cap. *Ad apoſtolicam*, *num. 1 verſ. Imò quia tan-*
56 *to tempore.* Nec obſtat quod inter clericum, & clericum ceſſet pius uſus eleemoſynæ, ut notatur in cap. *Cum M. Ferrarien. de Conſtitut.* & per Io. de Anan. in cap. *Iacobus*, *de ſimonia.* Etenim illud procedit ubi datur clerico æquali.

57 At quod datur ſummo Pontifici, datur Sacrario Petri, & prodeſt danti tamquam facienti opus piiſſimum. Ita in terminis arguit, & concludit Felin. in cap. *Ex parte*, *il primo*, *num. 1. verſ. Tertio reſpond. tur*, *de offic. deleg.* Quæ tamen ratiocinatio non placet, quia nulla deformitas, aut vitium etiam à principio conſiderari potuit in exactione annatarum; ſed omni tempore fuerunt exactæ ex debito divini, & humani juris, ut in ſuperioribus monſtratum eſt.

58 Supereſt nunc reſpondere ad ea, quæ ex adverſo objiciuntur.

Primò enim contra annatas opponitur decretum illud Concilii Baſilieenſis, quo *9 Iunij 1435. ſeſſ. 21.* & ſic ante Concilii diſſolutionem in *tit. de annat. tom. 4. part. 1. pag. 53.* ſtatutum eſt in hæc verba; *Sacroſancta generalis Synodus*, &c. Statuit quod tam in Curia Romana, quam alibi pro, ſeu in confirmationibus electionum, admiſſionum, poſtulationum, præſentationum provitione, collatione, diſpenſatione, electione, poſtulatione, præſentatione etiā à laicis facienda, inſtitutione, inſtallatione, & inveſtitura de Eccleſiis etiam Cathedralibus, & metropolitanis, monaſteriis, dignitatibus, beneficiis, officiiſq; eccleſiaſticis quibuſcumque, nec non Ordinibus ſacris, & benedictione, ac pallio, de cætero nihil penitus ante, vel poſt exigatur ratione litterarū, Bullæ, Sigilli, annatarum, communium, & minutorum ſervitiorum, primorum fructuum, deportuum, aut ſub quocumque alio titulo, colore, vel nomine prætextu cujuſvis cōſuetudinis, privilegii, vel ſtatuti, aut alia quavis cauſa vel occaſione directè, vel indirectè; ſolùm Scriptoribus, Abbreviatoribuſque, Regiſtratoribus litterarum, ſeu minutarum pro ipſorum labore competenti ſalario ſolvendo. Huic autem ſacro Canoni ſi quis exigendo, dando, vel promittendo contraire præſumpſerit, pœnam incurrat adverſus ſimoniacos inflictam, & in ipſis dignitatibus, ac beneficiis taliter obtentis nullum jus, ac titulum acquirat. Etſi quod abſit, Romanus Pontifex, qui præ cæteris univerſalium Conciliorum exequi, & cuſtodire Canones debet, adverſus hanc ſanctionem aliquid faciendo Eccleſiam ſcandalizet, generali Concilio deferatur.

Ad

59 Ad hanc oppoſitionem nulla ſolutio aptior; & efficacior afferri poteſt, quàm quæ deſumitur ex verbis egregiæ illius Orationis, quā de anātis habuit Petrus de Monte celebris Iuriſconſultus Brixienſis Epiſcopus ab Eugenio IV. Legatus miſſus ad Henricum VI. Angliæ Regem; ſic enim habet, (Ad ea verò, quæ proximis diebus in ipſa Synodo geſta ſunt, veniamus; quæ ſanè talia sūt, ut maximam mereantur reprehenſionem, nec ulla ratione ſine gravi divinæ Majeſtatis offenſa valent tolerari. Hi enim qui Pontificem Maximum virū utique ſanctum, quietū, & pacificū capitali odio proſequuntur, poſteaquam temporali eum patrimonio ſpoliatum intellexerunt, ſpirituali quoq; ſubſidio ſpoliare cogitarunt, ut ſic omni prorſus auxilio deſtitutus dignitatem ſummi Apoſtolatus tueri nequaquam poſſet. Plebem itaque illam ſynodalem, quæ ſemper novis rebus ſolet gaudere, malis quibuſdam artibus, quas pudor vetat referre, facilè induxerunt, ut vacantium beneficiorū fructus, quos uſitatiori vocabulo annatas dicunt, ſummo Pontifici lege interdicerentur. Favoribus itaque, & clamoris inſanientis vulgi ea lex lata eſt, quæ & Pontifici talium fructuum receptio, & iis, quibus beneficia cōferuntur, ſolutio veluti ſimoniaca prohibetur. Huic autem legi ferendæ, etſi multi venerabiles Patres, magnæque auctoritatis viri contradixerint, manifeſtum in ea Sedis Apoſtolicæ, & Vicarii Chriſti depreſſionem contineri dicentes; Prævaluit tamen indiſcreta multitudinis non tam auctoritas, quàm voluntas, quæ ad tantam temeritatē eò erat audacior, quò potentium quorumdam ſtimulis agitabatur; quid hac lege pernicioſius? quid deteſtabilius? quid ab omni humanitate, atque honeſtate remotius? quænam, bone Ieſu, eſt hæc ſynodalis reformatio? Summum Pontificem omni ſpirituali, ac temporali auxilio privare, eumq; uti mendicum quemdam hominem conſtituere, qui nec ſuis, nec Eccleſiæ neceſſitatibus poſſit nullatenus providere? Et quamquam hujus legis iniquitas (ſi tamen lex dicenda eſt) ſatis per ſeipſam appareat; conabor tamen id paucis oſtendere, quibus breviter explicitis, peroravero. Debet lex ut à majoribus noſtris traditum eſt, eſſe honeſta, juſta, poſſibilis, ſecundum naturam, & patriæ conſuetudinem, loco, ac tempori denique conveniens, utilis demū, ac neceſſaria. Quid horum, quæſo, in hac lege poteſt inveniri, diſcurramus per ſingula. Magnā in primis continet turpitudinem. Nonne turpe, & indecens eſt Sedis Apoſtolicæ privilegia, & dignitates evertere, & quem Dominus Principem univerſæ Eccleſiæ conſtituit, adverſus hunc moliri inſidias, hunc exinanire, debilitare, huic eccleſiaſticos reditus, qui ad ſupportanda onera regiminis ſunt deputati, impiè, atq; inhumanè ſubtrahere? Injuſtitiā verò hujus legis quis non videt? nonne injuſtum, & iniquum eſt, ut qui plantat vineam, fructus ejus commoditate privetur? & qui paſcit gregem, de lactis dulcedine non veſcatur? &c. (& iis ſimilia, quæ ſupra commemoravimus *n. 24.*) quantum verò ab Eccleſiæ conſuetudine diſcrepet, facilè diſcerni poteſt. Ea ſiquidem à tot præclaris Pontificibus, ac ſanctis patribus obſervata ſine magna, & rationabili cauſa violari non debuit. Et paulò poſt dicit: loco verò, ac tempori nullatenus convenit: nam pro tempore, quo legem illam ediderunt, omni dominio temporali erat ſummus Pontifex tyrannorum potentia ſpoliatus, à propria Sede vi, & rebellione ſubditorū expulſus, eius pretioſa ſupellex vulgi prædæ expoſita, omnia ejus ornamenta direpta, adeo ut non ſummi Pontificis ornatu, ſed abjecti Monachi veſtitu urbem reliquerit, ac demum inſignem Italiæ urbē Florentiam ſolus, profuguſq; intraverit. Quæ quidem ſi legis hujus latores piè, ac reverenter conſideraſſent, non ſolùm hoc temporali auxilio non privaſſent; ſed ſi nunquam antea id exigere licuiſſet, pro neceſſitate rerum, ac tēporis eam exactionem inſtituere debuiſſent. Et paulo poſt: nullam in ſe continet dicta lex utilitatem, nullam prorſus neceſſitatem. Debuit ſiquidem res tam gravis, tam ardua ſæpiùs diſcuti, crebrò ventilari, & tandem magna animi maturitate, ſapientiaque concludi; debuit colendiſſimorum Patrū voluntas inquiri; debuit omnium nationum conſenſus adhiberi; doctiſſimorū hominum quoq; vota ſcrutari; eorumq; præſertim, qui Deum præ oculis habentes, zelo juſtitiæ, non deſiderio vindictæ duci viderentur: qui ſi auditi eſſent, numquam tam nefandæ rei conſenſiſſent. Honoratum, Chriſtianiſſimè Princeps, ſuperiorum temporum Concilia mirum in modum Apoſtolicam Sedem, & Chriſti Vicarium illi præſidentem; nec uſquam eius Primatum, dignitatem, ac privilegia attingere, nedum violare præſumpſerunt. Cum enim ſcirent ſancti Patres ſynodaliter convenientes ſine auctoritatē ſummi Pontificis ſynodum generalem non poſſe convenire, ipſa quoque Concilia robur, auctoritatē, & firmitatem ab illo accipere: ſacrilegium, ac penè hæreticū eſſe judicarunt, ſi unum in locum convenientes aliquid adverſus illum agerent, quem auctorem, & Principem ſuum divina voce agnoſcerent. Ab hoc Sanctorum Patrum laudabili more longè declinavit hæc Synodus; legat quicumque voluerit ejus canones, & decreta; animadvertat eius actiones, & opera: per pauca certè inveniet ex zelo fidei, & charitatis fervore proceſſiſſe, aut ad utilitatē publicā emanaſſe; ſed omnia plena ſunt odii, diſſidii, & ambitionis; omnia nedū ad debilitationem, ſed ad ſubverſionem ſupremi capitis Eccleſiæ quorumdam machina-
60 tionibus ordinata.) Hactenus verba Brixienſis, quæ quanti ponderis fuerint, exitus ipſe probavit: nam Rex Angliæ illorū vi, ac rationū momentis permotus, nulla habita ratione illius decreti, permiſit ut in ſuo regno Eccleſiaſtici pergerent in ſolutione communis, & mutuorum ſervitiorum, atque ut Regni incolæ præſtarent denarios S. Petri, mediam enim annatam Bonifacianam Angli nunquā ſolverunt, quia illius loco ſatis viſum eſt Romanis Pontificibus habere hoc vectigal denariorum S. Petri de quo fit mentio in cap.
61 *Auditis*, *de præſcript.* & in cap. *Ex quo de cenſib.* ubi gloſ. dicit hanc eſſe quandam præſtationem, quā Anglici faciunt Romanæ Eccleſiæ, & Hoſt. *in princip.* legitur, inquit, in Hiſtoria Anglicana quod Anglici devoverunt, & promiſerunt dare Eccleſiæ Romanæ quolibet anno certam penſionem; & vocatur hæc datio Viſitatio, ſive Denarii B. Petri. Eſt autem tributum duorum denariorum, quod à ſingulis exactum domibus Adeulias, ſeu Edehuulphus Angliæ Rex Romā profectus ad Leonem IV. primus obtulit B. Petro, ut teſtantur Vincent. antiquiſſimus Chronographus *lib. 24. cap. 36.*

cap. 36. & Ioan. Nauclerus *in 29. generatione ſua Chronographia.* In cujus exactione perrexerunt Pontifices quouſque Henricus VIII. Clementi VII ſubtraxit obedientiam. Itaque Angli injuſtum illud Baſileenſium decretum nunquam acceptarunt. Sed & Aeneas Silvius poſtea Pius II. qui in minoribus agens Baſileenſi Synodo adhæſit, poſtea ad Pontificatum evectus poſthabito eodem decreto Conſtitutionem edidit contra detrectantes ſolvere annatas, quæ refertur in alia Conſtitutione Innocentii VIII. quæ incipit, *Apoſtolicæ*, in Bullar. *tom. 1. pag. 376.* Et de revocatione actorum Concilii Baſileenſis vide, quæ ſcripſi in cap. *Significaſti, ſupra de elect.*

62 Everſo autem, & conquaſſato fundamento decreti Baſileenſis de annatis, neceſſe eſt, ut ſimiliter corruat pragmatica ſanctio Gallicana ſuper illo exædificata, cap. *Cum Paulus, 1. q. 1.* cap. *Veniens, de Presbyt. non baptiz.* Præterquam quod pragmatica illa ſanctio, utpote Regni Franciæ corruptela ſchiſmatis tempore Caroli VII. auctoritate à non habentibus poteſtatem cum maximo animarum periculo, & ſcandalo dignitatiſque Apoſtolicæ detrimento, & vilipendio in Conciliabulo Bituricenſi promulgata anno Domini 1438. die 7. Iulii à Ludovico XI. Francorum Rege tanquam ſchiſmatica abrogata, & abolita eſt ut in litteris patentibus abolitionis relatis *tom. 4. Concil. p. 1. pag. 36.* Item à Parlamento Frãciæ, ut in literis caſſationis, quæ habentur *eod. tom. pag. 1[illegible]7.* Ac demum ab Eugenio IV. Nicolao V. Pio II. & Leone X. in Conſilio Lateranenſi, ut in Conſtitutione quæ incipit, *Paſtor æternus, edita 14. Kalen. Ianuarii 1516. in 11. ſeſſ.* ut patet *eod. tom. 4. pag. 38. & 120.* eamque Romani Potifices non ſecus ac pernicioſam hæreſim execrati ſunt, ut habetur in notis ad Conciliabulum Bituricenſe, *eod. tom.*
63 *pag. 410.*

Secundò, contra annatas apponuntur dicta cujuſdam Coſmæ Guymier, qui gloſſavit pragmaticam ſanctionem: Hic enim *in tit. de annatis, in ver. Annatarum*; contra hujuſmodi exactiones invehit his verbis. (Annatarum ſic vulgariter dictarum, quia per annum emolumenta beneficiorum percipiebantur, & adhuc hodie percipiuntur in Curia Romana) & alibi. Et de ipſis notatur in Clem. *Quia Regulares*: §. *Præmiſſa de ſupplen. neglig. Prælat.* & dicuntur annalia in Extravag. Io. XXII. *Suſcepti*, & *vacantia*, *inf. eodem §. Item ex nunc.* & ante tempora Ioannis XXII. rarò, vel nunquam exigebantur. Sed ipſe Papa per Extrau. *Cum nonnullæ*: in qua ſupponit aliam priùs feciſſe, & ſe refert, aſſerit fructus primi anni Eccleſiarum Cathedralium vacantium ad triennium in aliquibus Orbis partibus pro neceſſitatibus Romanæ Eccleſiæ ſuæ Cameræ reſervaſſe. Sed quod temporaliter ab aliquibus Eccleſiis dũtaxat pro neceſſitate temporis ab eo exactũ fuit, in perpetuum, & ad omnes Eccleſias poſtea à Bonifacio IX. qui primus indifferenter eccleſiaſticis beneficiis annatarum uſum impoſuit, extenſum eſt contra totius divini, & humani juris diſpoſitionem, *1. q. 1. & q. 3.* per totum & in juribus ſupra allegatis. *Nonne ſcriptum eſt Neminem concutiatis*, &c. 24. q. 1. *militare. Et quod gratis accepiſtis, gratis date*; nunquid Simon Magus cùm gratiam Spiritus ſancti emere vellet, damnationis ſuæ ſententiam à Petro audivit, *Pecunia tua tecum ſit in perditionem 1. q. 1.* Qui ſtudet. Et qui ſunt illi, qui dant, & recipiunt annatas niſi ementes, & vendentes in Templo, quos Chriſtus ab illo ejecit, *1. q. 1.* Vides. Etiam ex eventu ſolo damnandæ ſunt: nam ex hoc indigni, & qui plus pecuniarum habent promoventur. Et dignus eſt Prælatura, cui non actionis meritum, ſed copiarum præmia ſuffragantur. Vnde reſtat ut nihil ſibi in eccleſiaſticis honoribus gravitas nihil ſibi defendat induſtria, ſed totum auri prophanus amor obtineat *q. 1.* Fertur, l. *Si quemquam, C. de Epiſc. & Cler.* pro ſolutione annualium plerumque mobilia etiam pretioſa Eccleſiarum venduntur, patẽtes promotorum pecuniis exhauſtis deſtruuntur; materia exigendi à ſubditis paratur, ut quotidie videmus promotos à ſubditis ſub velamento jucundi adventus, quem triſtem, & mæſtum potiùs dixerim, exigere. Vnde boni Prophetæ olim munera prophetiæ non accipiebant, ſed ſtipes tabernaculi. Mali autem, qui accipiebant, prophetia, quæ donum Dei erat, in divinationem, quæ diabolica eſt, convertebatur: quid aliud colligitur, niſi ait Hieron. Idcircò propter vos Sion quaſi ager arabitur, & Hieruſalem in cuſtodia Pomerii erit, *1. q. 1.* Iudices. Et dicit Io. Andr. in cap. *Inter cætera, de offic. ord.* Quod optaret quod Curia Romana reciperet vigeſimam partem fructuum clericorum totius orbis ad ſuſtentationem Papæ, & Cardinalium; & nihil exigi, vel recipi poſſet pro communibus ſervitiis, & fructibus primi anni, quos recipit à Prælatis, quos promovet, exceptis ſalariis laborantium, puta ſcriptorum, & ſimilium; & tunc provideret Legatis, & Nunciis, quos mittit, de prædicta quota, & abſtineret ab annatis, exactione decimarum, & ſimilium. Et quod de hoc fuit factus ſermo in Concilio Viennenſi. Sed deliberaverunt Prælati ibidem exiſtentes nõ facere. Et fortè benè, ut dicit Io. Andr. quia tanta viget inſatiabilis cupiditas, quod ſi hoc fieret, & illud, & illa perciperent.

Sed quantum hic vir Sedi Apoſtolicæ, & ſupremæ Romani Pontificis dignitati invideret ſuis dictis, ſeu potius maledictis clare patefecit. Ructavit enim venenum, quod hauſerat ex Conciliabulo Bituricenſi, & ut gratiam aucuparetur Prælatorum Galliæ, qui contra annatas prævaluerãt in Synodo Baſilieenſi, & pro illius Pragmaticæ revocatione citabantur in Concilio Lateranenſi per Iulium II. inchoato, compoſuit gloſſam textui non diſſimilem, cum utrumque manuerit ex eodem fonte livoris, & odii in Romanos Antiſtites. Quod benè animadvertit Iacob Simonetta Rotæ Auditor, & poſtea Cardinalis; nam *in tract. de reſervat. q. 62.* ſic ait: (Non omitto quod quidam Doctor Gallicus in quodam opuſculo ſuper Pragmatica Sanctitate infenſus Pontificiæ poteſtati, & favens in omnibus pragmaticæ ſanctioni prohibenti reſervatione, &c.) Verùm contigit illi, quod ſemper evenire ſolet impugnantibus veritatem, ut plura ſint mendacia, quàm verba. Primò enim dicit appellari annatas, quia per annum emolumenta beneficiorum percipiebãtur, & adhuc hodie percipiuntur in Romana Curia: quod falſum eſt, quia verè Curia non percipit niſi dimidiam partem fructuum, ut patet ex dictis ſupra *n. 9. & 10.*

64 Secundò, dicit de his fieri mentionem in Clem. *Quia Regulares, §. Præmiſſ. de ſupplen. negligen. Prælat.* & appellari annalia in Extravag. Ioannis XXII. *Suſcepti*: quod itidem falſum eſt, quia annatam multum differt à vacantibus, & annalibus, de quibus loquuntur prædicta jura, & alia ſuperius citata, *n. 45.* Seraph. *deciſ. 1410. n. 11.*

Tertiò, aſſerit annatas ante tempora Io. XXII. rarò, vel nunquam exactas fuiſſe: quod falſiſſimũ eſſe conſtat ex his, quæ de annatarum origine, & antiquitate dicta ſunt ſupra *n. 14. & ſeq.*

Quartò, refert Ioannem XXII. Extravag. *Cum nonnullæ*, aſſerere ſe pro neceſſitatibus Romanæ Eccleſiæ reſervaſſe ſuæ Cameræ fructus primi anni Cathedralium vacantium; ſed cuilibet legenti prædictam Extravagantem patebit ipſum in hoc erraſſe, quia Papa Ioannes aſſeruit ſe per alias ſuas literas reſervaſſe fructus primi anni beneficiorum eccleſiaſticorum in diverſis Orbis partibus, non tamen Cathedralium, & Abbatiarum regulariũ.

Quintò, affirmat quod à Ioanne XXII. temporaliter ab aliquibus Eccleſiis dumtaxat pro neceſſitate temporis exactum fuit, poſtea in perpetuum: & ad omnes Eccleſias à Bonifacio IX. extenſum fuiſſe. Hoc loco manifeſtè detegitur Auctoris malitia, quia tacuit Bonifacium IX. inſtituiſſe dimidiam annatam loco illius integræ, quæ prius exigebatur, ut patet ex dictis ſupra *n. 10.*

Sextò dicit Bonifacium IX. primum omnibus beneficiis annatarum uſum impoſuiſſe, quod itidem à veritate alienum eſſe convincitur ex ſupradictis *n. 9. & ſeq.*

Septimò, audacter aſſerit Bonifacium hoc feciſſe contra totius divini, & humani juris diſpoſitionem: ſed hoc erroneum eſſe manifeſtè liquet ex his, quæ de juſtitia annatarum latè ſupra explicavimus à *n. 17. uſque ad n. 60.*

Oavò, plura effundit de ſimoniæ labe in exactione annatarum; ſed quàm temerariè, & ſacrilegè loquatur uſque ad auctoritatem Hieremiæ, per ſe patet. Quàm verò ſit alienum à veritate hujuſmodi exactionibus ineſſe aliquod vitiũ, aut ſuſpicionẽ ſimoniæ, evidenter patebit ex his, quæ dicentur infra in reſponſione ad tertiam principalem oppoſitionem. Et ipſemet Gloſſator hanc veritatem vel invitus admiſit: nam in præallegato *tit. de annatis* ſuper gloſſa, *in ver. Conſuetudinis*, quærit, an ibi reprobetur conſuetudo generalis in omnibus Eccleſiis Collegiatis, ſecundum quam Canonici dant aliquid in ſua receptione: & reſolvit diſtinguendo his verbis (Poteſt dici, quod ſi conſuetudo imponit hoc onus præbendæ, & non recepto; & valet in favorem cultus divini, arg. c. *Significatum, de præben.* & c. *1. ut eccleſiaſt. benef.* & hoc caſu poteſt eſſe verum, quod à principio etiam cautio exigi poſſit, arg. *18. q. 2. Servitium.*)

66 Quæ verba multum conferunt ad juſtitiam annatarum, cùm ſint onus impoſitum non ipſis promotis, ſed beneficiis, aut fructibus beneficiorum, ut in cap. *Si propter, de reſcr. lib. 6.* & cap. *Si tibi, de præben.* Præterea idem Gloſſator ibidem ſubjicit
67 hæc verba: (Similiter poteſt quæri, an hic damnetur conſuetudo quaſi generalis in Normandia, in diœceſi Pariſienſi, & aliis pluribus locis, ubi Epiſcopi, & Archidiaconi percipiunt fructus primi anni beneficiorum vacantium pro deportu.) Et videtur quod non, quia talem conſuetudinem jura approbant, cap. *Præſenti, § Porrò, de offic. ordin. lib. 6.* excepto quod habetur in cap. *Quia ſæpè, de elect. eod. lib.* & in Clem. *Statutum, §. 1. eod. tit.* & Doctores, ut notat. Io. Andr. in cap. *Nemo, de reg. jur. l. 6. in not.* ubi allegat Extravagantem Ioanni XXII. *Suſcepti regiminis*, ubi hoc eſt deciſum; allegat eam in Clem. *1. de conceſſ. præben.* in Clem. *2. de decim.* non eſt autem veriſimile unico verbo tot jura ſubverti. Ideo poſſes intelligere hunc textum, cùm tales deportus, vel annatæ exiguntur pro collatione, vel inveſtitura, aut aliis ſpiritualibus, ita quod illa ſint cauſa immediata, præterquam talia exiguntur. Quippe hæc ratio, quod ibi ponit Gloſſator pro ſuſtentatione illius conſuetudinis per Canones, & Extravagantes ad commodum Epiſcoporum, & archidiaconorum approbatæ; longè magis concludit in favorem Summi Pontificis, & Sanctæ Sedis Apoſtolicæ præſertim cum cauſa exactionis annatarum non ſit collatio, neque beneficium; ſed vacatio, & fructus ipſius, ut patebit in reſponſione ad tertiam oppoſitionem.

68 Nonò damnat annatas ex eventu, eo quod exinde promoveantur indigni, & qui plus pecuniarum habent: ſed certè cùm annatæ ſint certæ, & notæ, Epiſcopatuum quidem, & monaſteriorum ex taxa quæ habetur in libris Cameræ: inferiorum verò beneficiorum ex ipſo vero valore, qui exprimitur in litteris; non poteſt eſſe locus ementitæ per ipſum Gloſſatorem licitationi; præſertim cùm ſummæ prædictæ non ſolvantur Pontifici ad manum, neq; tempore, quo fiunt proviſiones, ſed poſtea officialibus ad id deputatis quandocumq; libet ipſis proviſis literas expedire, quas pleriq; ut inferius dicetur, nunquam expediunt. Præterea licitationi prædictæ, etiamſi maximè vellet Papa, quod abſit, vix locus eſſe poteſt quo ad Epiſcopatus, & Monaſteria, quæ ferè omnia conferuntur nominatis à Regibus, & Principibus, ſub quorum temporali ditione exiſtunt, necnon à Capitulis, & Conventibus, qui facultatem habent eligendi, & nominandi; ita ut non remaneat Pontifici libera Epiſcopatuum, & Monaſteriorum proviſio, niſi in certis Italiæ partibus, ut plenè notavi in c. *1. ſupra de elect.*

69 Decimò, deplorat quod pro ſolutione annatarum mobilia etiam pretioſa Eccleſiarum vendantur; ſed hoc eſt manifeſtum mendacium; nam cum ſolutio annatæ fiat in actu expeditionis literarum, quomodo proviſus pro hac ſolutione poteſt diſtrahere bona Eccleſiæ, cujus poſſeſſionẽ nondum eſt adeptus? Quod ſi urgeas; ſaltem proviſus alienabit pretioſa Eccleſiæ ut relevet ſe à ſumptibus, quos paſſus fuit in ſolutione annatæ: ergo mendacium eſt quod dixit Gloſſator mobilia Eccleſiarũ diſtrahi pro ſolutione annalium. Præterea nec pro relevatione à ſumptibus contingit alienatio hujuſmodi; quoniam pro Epiſcopatibus, & Monaſteriis taxa non excedit dimidiam veri valoris, & quilibet proviſus ſtatim recuperaturus eſt ex fructibus triplicatam ſummam in Epiſcopatibus, & Monaſteriis, & duplicatam in inferioribus, vel potius multò majorem; cum rariſſimi ſint E-
70 piſcopatus, & Monaſteria, quorũ fructus non ſint aucti à tempore, quo inſtauratæ fuerunt dictæ taxæ à Ioanne XXII. unde à communiter accidentibus fructus beneficiorum potius aucti præſumuntur, quàm diminuti, ut dixit Rota apud Cardin. Se-
71 raph *deciſ. 1393. nu. 3.* & in beneficiis inferioribus ferè nunquam verus valor exprimatur: & nihilominus talis, qualis exprimitur, ſemper intel-

ligitur deductis omnibus expenſis, & oneribus
conſuetis, Rota *in antiq. deciſ. 60. de conceſſ. præben.*
& *in recent. deciſ. 444. n. 5. par. 2.* Felin in c. *Ad
aures, n. 13. verſ. Duodecima concluſio, de reſcrip.* vnde
nullatenus ſubeſt neceſſitas, quam Gloſſator
comminiſcitur, vendendi mobilia etiam pretioſa
Eccleſiarum pro ſolutione annatæ.
72 Vndecimò, exaggerat deſtructionem pecunia-
rum Galliæ; ſed hoc quoque eſt merum commen-
tum, cum ipſis Gallis indultum ſit à Sede Apoſto-
lica, vt pro beneficijs inferioribus non ſoluant
annatam, & liceat eis impunè quorumcumque
beneficiorum fructus exprimere ſub valore vi-
gintiquatuor ducatorum, vt in concordatis Fran-
ciæ inter Leonem X. & Franciſcum I. anno 1517.
& in declaratione ipſius Leonis Kalendis Octo-
bris eiuſdem anni, vt in Conſtitutione, quæ inci-
pit, *Romanus Pontifex*, & habetur in Bullar. *tom. 1.*
73 *pag. 507.* Et pro Conſiſtorialibus ſoluuntur com-
munia, & minuta ſeruitia pro medietate fru-
ctuum primi anni dumtaxat, vt in Conſtitutione
Gregorij XII. incipien. *S. D. N &c. Penſatis guer-
rarum cladibus*; quæ licet ad quinquennium facta
fuerit, tamen vſque in præſens eſt obſeruata, ex-
cepto illo tempore, quo viguit pragmatica ſan-
74 ctio. Idque pro Eccleſijs, & Monaſterijs, quæ ex
ſtylo dicuntur in patria reducta, ideſt pro Eccle-
ſijs, & Monaſterijs illarum diœceſum, quæ tem-
pore prædictæ Conſtitutionis Gregorianæ erant
ſub temporali dominio Regis Franciæ, & haben-
tur indice alphabetico deſcriptæ in libris Can-
cellariæ, & referuntur à Hieron. Paulo Barchi-
non. *in ſua Practica Cancellariæ ſub tit. Prouinciæ in
quibus decima reducta eſt*, videlicet Arthiepiſcopa-
tus Lugdunen. Rothomagen. & Epiſcopatus
75 Claromonten. Et hæc ſolutio medietatis fru-
ctuum fit iuxta taxationem Eccleſiarum Cathe-
dralium, & Monaſteriorum, quæ habetur in libris
Cameræ, & non attingit tertiam partem veri va-
loris. Vnde cum huius tertiæ partis prouiſi non
ſoluant niſi dimidiam; hinc liquidò apparet com-
munia, & minuta ſeruitia vix attingere ſextam
partem fructuum veri valoris: & tamen pro hac
ſexta parte prouiſi mox recepturi ſunt fructus in-
tegros primi anni, vt prædiximus.
76 Demum ex auctoritate Io. Andreæ, quem di-
minutè, & deprauatè refert Gloſſator, potius eli-
citur efficax fundamentum pro annatarum iuſti-
tia: etenim ſi Patres Concilij Viennenſis cogno-
uiſſent illarum exactionem præſeferre aliquod
vitium, aut ſuſpicionem ſimoniæ, abſque dubio il-
las prohibuiſſent: & tamen nec prohibere volue-
runt, nec commutare in vigeſimam fructuum,
ſed magis ſinere vt exigerentur vt prius.
77 Tertiò, contra annatas opponitur auctoritas
viri clariſſimi Ioannis Gerſonis Cancellarij Pari-
ſienſis *in tract. de ſimonia*, cuius hæc ſunt verba:
(Super materia ſimoniacæ labis in collatione be-
neficiorum per Papam reſoluendo materiam ad
radicem ſcripturæ ſacræ, qua dimiſſa, percurrere
ramos opinionum particularium fine caret, po-
nitur hæc unica concluſio. Simoniaca labes con-
tra ius diuinum, vel de ſimoniaca ſpecie ſuſceptũ
eſt in conferente beneficium eccleſiaſticũ, etiamſi
ſit Papa, exigere, vel extorquere à beneficiando
promptam pecuniam ſub titulo primorum fru-
ctuum, ac impedire poſſeſſionem, & officiatio-
nem ſuam, quouſque ſoluerit illam pecuniam.)

Verũ egregius hic vir ex falſis ſuppoſitionibus
deceptus eſt ab illis, qui in Concilio Conſtãtienſi
annatorum, communium, & minutorum exa-
ctionem ceu ſimoniacam condemnabant, aſſerẽ-
tes Papam quaſi ex contractu pro collatione be-
neficij exigere illam pecuniam cõtra euangelicũ
præceptum, videlicet, *Gratis accepiſtis, gratis date.*
Vnde non ita loquutus fuiſſet, ſi rem ipſam vt ſe
78 habebat intellexiſſet; ſic autem ſe habet: Lege,
aut vetuſtiſſima conſuetudine introductum eſt, vt
vacantium Epiſcopatuum, & Abbatiarum Papa,
& Collegium Cardinalium ex fructibus primi an-
ni ſub nomine communis, & minutorum ſeruitio-
rum habere debeant illam ſummam, quæ, vt di-
ctum eſt ſupra, pro tertia parte veri valoris in li-
bris Cameræ iamdudum taxata eſt; & inferiorum
beneficiorum Papa debeat habere dimidiũ, quod
olim per ſuos collectores exigebat. Sed quia one-
roſum erat Prouinciis, & ipſis ſoluere debentibus
officium collectorum, qui pro ipſis exigendis in
ipſis prouincijs moram trahebant: quaſi tacita
omnium conuentione ſtabilitum eſt, vt illi, qui ad
Epiſcopatus, aut Abbatias promouebantur, &
quibus de aliis beneficiis per Papam prouideba-
tur, deberent ſibi acquirere omnes illos fructus,
& ſoluere illorum pretium. Et ſic quidem emptio,
& venditio, non tamen tituli beneficii, ſed illius
portionis fructuum, quæ debetur Papæ, & Cardi-
79 nalibus. Obſeruandum eſt enim circa quodlibet
beneficium tria occurrere maximè conſideranda.
Primum eſt ipſum beneficium; ſecundum illius
prouiſio, ſeu collatio; tertium fructus ipſius. Pro
beneficio ipſo, vel ejus prouiſione nihil ſoluitur:
gratis enim ſemper confert Papa; & de hoc intel-
ligi debet illud euangelicum, Matth. 10. *Gratis
accepiſtis*, &c. cap. *Siquis Epiſcopus, 1. q. 3.* non au-
tem de fructibus beneficiorum vacantium, de qui-
80 bus agitur. Nõ obſtat quod auctoritas illa Matth.
intelligatur etiam de rebus Eccleſiæ, vt eſt textus
in c. *Res Eccleſiæ, ead. cau. & quaſt.* & cum fructus
beneficii ſine beneficio non proueniant; vendito
vno, neutrum inuenditum relinquatur, cap. *Si quis
obiecerit*, &c. *Saluator, 1. q. 3.* ob quam rationem
Theologi concludunt præbendam, licèt ſit quid
temporale; tamen ratione connexionis, quam ha-
bet cum clericatu, & canonia, vendi non poſſe ſi-
ne labe ſimoniæ, vt fusè oſtendimus in c. *Cum pri-
dem, n. 90. & n. 107. ſupra de pactis.* Id, inquam,
non obſtat, quia locum habet in illius fructibus
dumtaxat, qui debentur beneficiato propter offi-
cium, & miniſterium clericale ex debito diuini
juris, vt *primo ad Corinth. 9. c. Quicumque, 12. q. 2.
§. Hæc ita, 13. q. 1.* & c. *Cum ſecundum, de præben.*
hos enim vendere ſimoniacum eſt propter conne-
xionem, quam habent cum clericatu, & jure ſpi-
rituali, vt optimè deducit Card. Cajet. *in tract. 9.
de ſimon. q. 1. Tom. 2. opuſculorum*, & dixi latius in
d. c. *Cum pridem, n. 91. & n. 107.* Item in his com-
mittitur injuſtitia tam ex parte dantis, quia vendi
non poteſt res à non Domino, l. *1. C. de vſucap. pro
empt.* quàm ex parte recipientis, quia venditur il-
li quod ſuum eſt, l. *Rei ſuæ, ff. de contrahen. empt.*
l. *Cum res*, & l. *Si mater, C. Eod.* vt explicat Cajet.
vbi ſupra, & ante eum Petr. de Palude relatus à
Turrecrem in c. *Laicorem, n. 9. verſ. Ad tertiam ra-
tionem, 1 q. 1.* vt dixi in prædicta Decretali. *Cum
pridem, n. 113. & n. 123. verſ. Sed nihilominus.* At
hæc omnia ceſſant in fructibus primi anni benefi-
ciorum

ciorum vacantium, de quibus agitur; quia cum
ſpectent ad Sedem Apoſtolicam ex titulo præam-
bulo reſeruationis, jure vendi poſſunt tam ex par-
te Papæ, qui vendit quod ſuum eſt, quàm ex par-
te prouiſi, qui emit quod ſuum non eſt. Et cum
prouiſus juſtè poſſit ſui beneficii fructus alteri vẽ-
dere, licèt beneficio ſint annexi, vt rectè obſervat
Cajetan *loco citato*, nulla afferri poteſt ratio, cur
non idem liceat Sedi Apoſtolicæ pro dimidia fru-
ctuum ad eam ſpectantium: & quemadmodum
Epiſcopus, cui fructus beneficiorum vacantium
ex priuilegio, vel conſuetudine eſſent reſeruati,
juxta textum in cap. *Præſenti, de offic. ordin. lib. 6.*
poſſet illos licitè vendere beneficiato, eadẽ prorſus,
ſus, imò potiori ratione id licere debet Papæ, ad
gloſ. in c. *Cum pridem, in ver. Illicitæ pactionis, in
fine, ſupra de pactis.* Nec propterea venditur pro-
uiſo jus aliquod ſpirituale; quia in collatione be-
neficii fructus hujuſmodi deducuntur tanquam ęs
alienum, & beneficiatus tenetur hujuſmodi onera
ſubire, c. *Tua nobis, infra de verbor. ſignific.* cap. *Si
propter tua debita, de reſcript. lib. 6.* & cap. *Si tibi,
cum gloſ. in ver. Fructus, de præben. eod. lib.* Thomas
81 Campeg. *de annat. inſtit. n. 11.* ſunt enim onus
annexum beneficio, non autem beneficiato: &
ideo valet ſtatutum, vel conſuetudo vt ſoluantur à
recepto in canonicum, cap. *Significatum, de præ-
ben.* l. *1. C. de donat. quæ ſub modo*, & poſt Vincen.
& Io. Andr. notat Io. de Anan. in cap. *Iacobus,
n. 3. & 4. de ſimonia*: quin imò pro illis etiam ante
receptionem poteſt recipi cautio, argum. c. *Ser-
uitium, 18 q. 2.* ſecundum eos, & notatur per DD.
in d. cap. *Significatum.* Hinc Sacra Congregatio
Cardinalium Cõcilii Tridentini interpretũ aliàs
conſulta, An ſi extaret talis conſuetudo vt fructus,
puta cujuslibet præſtimonii dimidii anni poſtquã
vacauerit, cederet in vtilitatem menſæ capitula-
ris, ea ſit ſublata ejuſdem Concilii decreto *cap. 14.
ſeſſ. 24.* reſpondit non eſſe ſublatam; eſt enim onus
impoſitum beneficio, & non beneficiato. Hinc
82 etiam eſt vt in actu collationis, ſeu receptionis
non ſit ſimonia deducere in pactum vt collata-
rius, ſeu receptus ſoluat penſionem collatori de-
bitam, vt conſuluit Gemin. *conſ. 84. n. 4. verſ. Et
dico quod tale iuramentum*, per textum in cap. *Ex
parte, il ſecondo, de cler. non reſid.* & ſcripſi plenius
in cap. *Tua nos, de ſimonia.*
83 Hanc autem annatæ ſolutionem fieri ratione
dictarum fructuum, non autem ratione prouiſio-
nis, vel collationis, euidenter oſtenditur. Primò,
quia prouiſio, & collatio liberè præcedit, neque
vnquã propterea impeditur expeditio ſupplica-
tionis: ſed quando prouiſi expediunt litteras bul-
latas, tunc juxta obſeruatam conſuetudinem ſol-
uunt annatam: quod ſi nunquam expedirent lit-
teras, prout contigit multis, qui literis non expe-
ditis, in aliorum fauorem cedunt; illi ſic ceden-
tes, aut ſine ceſſione literas non expedientes nihil
ſoluunt: & tamen verum eſt eis fuiſſe prouiſum,
84 cum gratia ex ſola ſignatura ſupplicationis perfi-
ciatur, l. *Sacri affatus, C. de diuerſ. reſcript.* cap. *In-
ſtitutionis*, vbi Turrecrem. *n. 1. 25. q. 2.* gloſ. *in reg.
Cancell. 13. & 53. ad finem*, Caſſad. *deciſ. 36. ſuper
reg.* Gomeſ. *in regula de non iudicando iuxta formam
ſupplicationis, q. 5.* expeditio enim Bullarum non
85 requiritur ad gratiæ perfectionem, ſe tantum-
modo ad illius probationem. Et propterea nec
86 ſunt producendæ, niſi vbi agitur de canonizanda

gratia, vt in ſexcentis deciſionibus fuit à Rotã
obſeruatum teſte Cardinali Seraph. *deciſ. 775. n. 2.*
87 Deinde hoc ipſum clarè oſtenditur, quia ſi con-
tingat vnum, & idem beneficium ſiue illud ſit de
majoribus, & conſiſtorialibus, qualia ſunt Epiſco-
patus, & Abbatiæ, ſive de minoribus, qualia ſunt
reliqua omnia, in vno, eodemque anno bis, vel
pluries vacare, & illud ſucceſſiuè duobus confer-
ri; annata, & ſeruitia prædicta non exiguntur, niſi
ſemel; vt pro Regno Franciæ eſt expreſſum in an-
tedicta Conſtitutione Gregorii XII. & praxis
obſeruat: quod non fieret ſi annatæ, & ſeruitia
exigerentur pro collatione, & prouiſione bene-
ficii, & non pro parte illa fructuum, quæ de-
betur Cameræ Apoſtolicæ.
88 Tertiò idem ſuadetur: nam prouiſi, qui docent
alios eſſe intruſos in poſſeſſione beneficii, quiue
ob aliquod aliud impedimentum beneficii poſſeſ-
ſionem ſtatim non ſunt habituri, ſine ulla ſolutio-
ne literæ relaxantur, facta dumtaxat obligatione
de ſoluendo cum habita poſſeſſione percipient
89 fructus: licèt nonnunquam aliquibus ingruenti-
bus cauſis ſolutio fiat in relaxatione literarum ha-
bita, vel non habita poſſeſſione, ne ex lite, cujus
finis ignoratur, damnum aliquod Papæ, & reli-
90 quis participantibus proueniat. Sub illa etiam
conditione in futurum ſoluendi relaxantur literæ
illis, quibus facta eſt aliqua gratia beneficialis ſub
aliqua conditione de certo corpore beneficii, vt
ſunt regreſſus, & prouiſiones etiam ſimplices vbi
91 fructus ſunt alii reſeruati. Quod ſi fructus omnes
aliis reſeruatis non ſint, ſed illorum certa pars
dumtaxat, aut ſuper illis certa annua penſio, col-
latarius, ſeu prouiſus tanto minus ſoluit pro an-
nata, vel communis ſeruitio quanta eſt penſio,
92 vel pars fructuum aliis reſeruata. Dixi de certo
corpore beneficii, quia pro gratiis ad incerta be-
neficiorum corpora, vt ſunt expectatiuæ, reſer-
uationes, & aliæ ſimiles nihil ſoluitur, nec vlla
93 fit obligatio de ſoluendo in futurum. Similiter
pro beneficiis compermutatis, cujuſcumque ſint
valoris: item pro illis, quorum valor non exce-
dit viginti quatuor ducatos, quocumque modo
illorum prouiſiones fieri contingat, prouiſi nihil
ſoluunt, nec promittunt. Quæ omnia conuin-
cunt ſolutionem annatæ, & ſeruitii non fieri pro
collatione, ſeu prouiſione, ſed pro fructibus
tantùm; alioquin ſolutio fieri deberet etiam in
caſibus memoratis, in quibus dubium non eſt
quin fiat collatio, ſeu prouiſio.
94 Quartò, & vltimò, aliis omiſſis, idem oſtendi-
tur, quia ex diſtributionibus quotidianis non ſol-
uitur annata, neque commune, & minuta ſerui-
tia, vt in Extrauagan. *Cum nonnulla, la prima,
§. Præterea, de præben.* inter communes: & ita ſæ-
piſſimè expediuntur prouiſiones canonicatuum
cum expreſſione, quod fructus non excedunt vi-
gintiquatuor ducatos, & pro eis non ſoluitur an-
nata, neque ſeruitia; tametſi illorum diſtributio-
nes quotidianæ ſint magni valoris, adeout multa
95 ducatorum millia excedant. Idque non alia ra-
tione, niſi quia diſtributiones hujuſmodi non ve-
niunt appellatione fructuum, c. *Vn. de cler. non
reſiden. lib. 6.* cap. *fin. § In illis, de conceſſ. præben. eod.
lib.* c. *Licet, ſupra de præben.* & tenet Caſſad. *deciſ. 1.
96 de cler. non reſiden.* & propterea non compre-
henduntur in regulis Cancellariæ de valore
fructuum exprimendo, Felin. alios cumulans in

cap. *Ad aures, n. 14. de reſcr.* Couar. *lib. 3. variar. reſol. cap. 13. num. 1.* & dixi pleniùs in d. cap. *Licet. in primo notabili.* Quod ſimiliter demonſtrat euidenter hanc ſolutionem fieri tantummodo ratione fructuum, qui debentur Cameræ, non autem pro collatione, ſeu prouiſione beneficii alioquin non conſtitueretur hęc differentia inter fructus, &
97 diſtributiones quotidianas. Vnde fit, vt nullum vitium hic conſiderari poſſit, cum ſolutio annatæ nullam habeat correſpectiuitatem ad collationē, & jus ſpirituale, ſed tantùm ad fructus temporales, ad Sedem Apoſtolicam pertinentes, vt not. Cardin. in cap. *Tua nos, num. 3. in 3. notab.* & ibi etiam Felin. *num. 2. de ſimonia*: Numquam enim datio mutua ſpiritualium, & temporaliū ſimoniā inducit, quoties vna nō cauſatur ab alia, vt formaliter inquit Anton. de Butr. in d. cap. *Tua nos n. 3.*
98 Quamobrem ſi vir doctus, & pius Ioannes Gerſon annatarum, & ſeruitiorum exactionem dicit eſſe ſimoniacam, credendus eſt propterea hoc dixiſſe, quia falsò ei ſuggeſtū eſt hanc ſolutionem fieri pro ipſa beneficii prouiſione, ſeu collatione palliato nomine, ac titulo primorum fructuum. Id quod ex ipſiuſmet doctrina non obſcurè deprehendi poteſt. Nam in tractatu ſummi Pontificis de ſtatibus eccleſiaſticis ponit ſex conditiones de ſtatu Papæ, & Cardinalium, & pro quarta conſideratione ponit hęc verba; (Status prędictus potuit, & poteſt in ſubuentionibus temporalibus, & honeſtę ſuſtentationis præſcribere de certo modo, vel quota ſubuentionis factæ per ſubditos in oblationibus, decimis, & ſimilibus, etiam vbi ſtatus prædictus aliundè dotatus eſſet ex patrimonialibus bonis, vel aliis; quemadmodum in Prælatis, & Curatis) Et infra proprius ad annatas pro quinta conſideratione ſubjicit verba infraſcripta, videlicet. (Status prædictus dum recipit, & quærit ſubuentiones conſuetas in oblationibus, decimis, vel annatis, & ſimilibus, non debet eo ipſo de ſimoniaca prauitate notari, niſi fortè vitium aliud in executionis modo concurrerit, quod vitium corrigi debet, non ob inde ſtatus minui, deſtrui, culpari, vel juribus aliundè debitis defraudari, ſicut ab infirmo tollendus eſt morbus, non ſubjectum, vel corpus deſtruendum, &c.) Ex quibus Gerſonis verbis perſpicuè apparet ipſum, vt ſuprà diximus, fuiſſe deceptum ab impugnantibus annatas in Concilio Conſtantienſi. Fuit enim illi ſuggeſtum annatarum, & ſeruitiorum exactionem fieri ſimoniacè ratione collationis, nomenq; primorum fructuū, & annatarum eſſe prætextum quæſitum ad palliandum ſimoniam. Quod cum ex dictis liquidò conſtet falſum eſſe; hinc ſequitur vt Gerſonis ſententia ſtet potiùs pro annatis, quàm contra illas. Præſertim verò, quia in eodem tractatu de ſimonia: in reſponſione ad primam objectionem dicit officio Papæ deberi ſufficiens beneficium, & condecens, illudque ſubſidium poſſe, vel potuiſſe debitis circumſtantiis obſeruatis accipi ſuper fructibus inferiorum beneficiorum, vbi non eſt aliter facta Papæ ſufficiens prouiſio, tam ex jure diuino, quàm naturali, præſuppoſito diuino.

99 Opponitur vltimò contra annatas ſententia Franciſci Duareni Iuriſconſulti Galli, qui *in tract. de benef. lib. 6. cap. 3.* illius exactionem, nec non communiū ſeruitiorum pluribus conatur exterminare; ait enim; (Vſitatū eſt apud nos, & Leonina Conſtitutione firmatum genus vectigalis, quod vulgus annatam vocat. Nam cum primum recens electus eſt, & à Rege nominatus, aut Epiſcopus, aut Cœnobiarcha Romanus Pontifex anni integri fructus ejus beneficii percipit, eoſque ſibi ſtatim ſolui, ac repræſentari curat.)

Sed hoc loco Duarenus vno ferè verbo duas protulit falſitates. Altera eſt dum dicit anni integri fructus, quos tamen certum eſt ſolui pro dimidia tantùm. Altera dum affirmat annatæ ſolutionem fieri ſtatim facta nominatione, cum inter nominationem, & expeditionem litterarum, quando ſoluitur annata, plerumque intercedant nedum menſes, ſed anni, & ſæpe literæ nunquam expediantur, nec ſoluatur annata. Deinde ſic proſequitur. (Sed quod vnius anni ſit, quidam à Bonifacio IX inuētum, alii à Ioanne XXII. ſcribūt.) Hoc itidem loco aliorum errore involuitur, cum loquatur tantummodo de Epiſcopatibus, & monaſteriis, pro quibus non annata, ſed ſeruitia ſoluuntur, quæ ab immemorabili tempore antememoratos Pontifices erant jam in uſu.

Tertiò, ſubjungit ſæpè quæſitum eſſe an jure poſſet exigi, & illam ferè Theologorum, & juris Pontificii Conſultorum eſſe opinionem, Romanū ſcilicet Pontificem lege ſimoniaci ambitus, ut cæteros Epiſcopos teneri, ſi pro ſacris miniſteriis pecuniam accipiat. Et mox inculcata authoritate Cōventus Baſileenſis concludit his verbis. (Quò ſe vertant Pontifices, quibuſcumq; Decretis, Cōſtitutionibus, pactiſque hanc exactionem tueantur, diuinum oraculum ſemper eis apponemus, *Gratis ſcilicet accepiſtis, gratis date.*) Sed profectò non divinum oraculum, ſed magis gravis Auctoris interpretatio obtruditur exactioni annatarū, cum in ea non vendatur titulus beneficii, nec jus exigendi fructus, quæ ſpiritualia ſunt, nec fructus debiti beneficiato, qui ſunt ſpiritualibus annexi, hæc enim omnia gratis dantur, ſed venduntur fructus temporales, qui beneficio non ſunt annexi, ſed detrahuntur ut æs alienum, & onus beneficio adjunctum; nec ulla injuſtitia in hoc conſiderari poteſt, quia Sedes Apoſtolica vendit quod ſuum eſt; nec ſpecies ulla ſimoniæ, quia vendit, quod temporale eſt, & à ſpiritualibus ſejunctum, ut in ſuperioribus monſtratum eſt à *n. 79.*

Demum ex ſua concluſione idem Doctor infert corollarium adverſus concordata Capitula inter Pontificem Romanum, & Regem Franciæ, dicens. (Quod cum ita ſit, conventio inter Regem noſtrum, Pontificemque Leonem inita turpis omnino, ac inhoneſta quibuſdam videtur, ideoque pro non ſcripta haberi, ac rejici debere; ita tamen ut cætera capita ejuſdem conventionis, quæ à ratione, honeſtateque non abhorrent, nihilominus obſerventur.)

Talis eſt Duareni ſententia audacię & temeritatis cenſura certè digna: & quod ſpectat ad ſimoniam ex jam dictis ſatis ſuperque eſt confutata. Quod autem pertinet ad Corollarium, cum decretum Conventus Baſileenſis contra annatas univerſaliter ab omnibus reprobatur, injuſtumq; & impium fuerit, & talis etiam ſit pragmatica ſanctio ſuper ipſo decreto Baſileenſi fundata: hinc neceſſariò conſequitur, ut conventio inter Leonem X. & Franciſcum I. inita, quàm malignè carpit Duarenus, honeſta prorſus, juſta, laudabilis, & inviolabili obſervatione digna ſit.

Iuriſ-

Ne Prælati vices ſuas.

Cap. Quoniam.

SVMMARIVM.

1 IVriſdictiones eccleſiaſticas, ſeu facultates deputandi in ſpiritualibus locare non licet.
2 Et conceſſiones etiam à Sede Apoſtolica facta cenſentur ſubreptitia.
3 Locatio iuriſdictionis ſuper damnis bonorum Eccleſia illatis prohibita eſt.
4 Iuriſdictio eccleſiaſtica eſt quid ſpirituale, & ſimoniacum eſt illam vendere, & num. ſeqq. uſque ad num. 12.
5 Iuriſdictio etiam merè temporalis prohibetur vendi.
6 Iuriſdictio eſt res ineſtimabilis ſicut patria poteſtas.
7 Iuriſdictionem temporalem vendere propriè non eſt ſimoniacum: eſt tamen turpè lucrum, & ementes committunt ſimoniam laicalem.
8 Vicario, ſeu officiali Epiſcopus tenetur ex Camera ſua ſalarium conſtituere.
9 Vicarius locat Epiſcopo operas ſuas, nec tenetur ſuis ſtipendiis militare.
10 Advocatus licitè vendit patrocinium ſuum.
11 Epiſcopus tenetur ex officii ſui debito iuriſdictionem gratis adminiſtrare.
12 Iuriſdictionis venditio redundat in ſubditorum gravamē, & n. 22. & 23.
13 Fructus, & obventiones Eccleſiarum ex iuriſdictione provenientes vendi non poſſunt iuriſdictionem exercenti, etiam ſeorſim à iuriſdictione.
14 Non provenientes verò ex iuriſdictione vendi poſſunt, etiam iuriſdictionem exercenti, dummodo iuriſdictio ipſa non vendatur.
15 Cancellaria an, & quando ab Epiſcopo vendi poſſit, aut locari ſub annuo cenſu, & num. ſeq. uſque in finem.
16 Notarii communiter creantur iudices ordinarii.
17 Et ſunt Magiſtratus inter conſentientes, habentque iuriſdictionem habitu, licet non actu.
18 Et dicuntur iudices Carthularii.
19 Item faciunt præcepum, & guarentigiam.
20 Eorumque iuriſdictio prorogari poteſt de habitu ad actum.
21 Et poſſunt expedire ea, quæ ſunt voluntariæ iuriſdictionis, ſi ſibi committantur.
22 Notario, ſeu actuario vendi non poſſunt fructus ex iuriſdictione provenientes.
23 Clementis VIII. decretum ne Prælati Cancellarias ſuorum Tribunalium locent, ſed illas per proprios miniſtros mercede conductos exerceant.
24 Pandecta, ſeu taxa mercedum in ædibus Notariorum affigenda.
25 Epiſcopi, vel eorum miniſtri pro collatione ordinum, & litteris dimiſſoriis, ſeu teſtimonialibus nihil poſſunt accipere, etiam ſponté oblatum.
Nec pro ſigillo in collationibus beneficiorum, etiam ubi extaret talis conſuetudo, n. 27.
26 Cancellarius pro ſingulis litteris dimiſſoriis, ſeu teſtimonialibus decimam unius aurei partem poteſt accipere.
27 Item pro qualibet ſcriptura collationis, vel inſtitutionis poteſt accipere mercedem ſuo labori convenientem, quæ omnibus computatis unum aureum non excedat, & n. 29.
Et quartam partem ducati pro examine teſtium in executione litterarum Apoſtolicarum, n. 31.
28 Dummodo ei nullum ſalarium pro officio exercendo conſtitutum ſit, & ex illius commodis Epiſcopo nihil emolumenti directè, vel indirectè provenire poſſit.
30 Epiſcopi, vel eorum officiales pro executione litterarum Apoſtolicarum, diſpenſationum matrimonialium, & præſentatione cuiuslibet reſcripti nihil accipere poſſunt.

1 QUONIAM. Summatum eſt in cap. præcedenti. Dividitur in duas partes. Primò ponit exceſſum, quem expreſſa cauſa prohibet. Secundò pœnam addit ibi, *Quod ſi quis.*

2 Nota prohibitum eſſe juriſdictionem eccleſiaſticam, vendere, ſeu locare, ut *hic & in cap. præcedenti*: quod noviſſimè etiam ſancitum eſt decreto Concilii Tridentini cap. *11. ſeſſ. 25. de reform.* ibi: (Non liceat etiam juriſdictiones eccleſiaſticas, ſeu facultates nominandi, aut deputandi Vicarios in ſpiritualibus locare, nec conductoribus per ſe, aut alios ea exercere; aliterque conceſſiones etiam à Sede Apoſt. factæ ſurreptitiæ cenſeantur.)
3 Hinc caſu juriſdictio ſuper damnis bonorū Eccleſiarum illatis ſub certa annua penſione, ad hoc ut majori ſolertia bona Eccleſiarum conſervarentur, locari quibuſdam officialibus conſuevìſſet: S. Congregatio ejuſdem Concilii interpres reſpondit eo decreto id prohibitū eſſe, cùm juriſdictio ſit Eccleſiaſtica, qua jus redditur ſuper damnis illatis, & bonis Eccleſiarum.

4 Prima hujus prohibitionis ratio eſt, quia juriſdictio eccleſiaſtica eſt quid ſpirituale, ut in *cap. præcedenti.* Clavium enim poteſtas à Deo eſt, Matth. 16. S. Thom. *in 4. diſtinct. 18. quæſt. 1. art. 1. quæſt. 1.* eamque Epiſcopus ratione ſui officii gratis exercere debet; unde ſimoniacum eſt illam vendere, cap. *Ex multis*, cap. *Vendentes*, & cap. *Non ſolum, 1. quæſt. 5.* cap. *Decernimus, ſupra de iudic.* & tenet gloſ. *1. hic.*, & in cap *præced.* Innocen. *ad finem, verſ. Item prælationem*, Hoſtien. *num. 6. verſ. Quinimò*, Ioan. Andr. *num. 3.* Cardin. *n. 2.* Butr. Abb. & Marian. Socin. omnes *in primo notab.*
5 Altera ratio eſt, quia venditio, ſeu locatio juriſdictionis redundat in ſubditorum gravamen, & ſubverſionem judiciorum, ut hic dicitur in littera. Ob quam rationem etiam juriſdictio merè temporalis prohibetur vendi, ne ſcilicet ſubditi prægraventur, ut in Authen. *Vt iudic. ſine quoque ſuffrag.* & in Authen. *de mand. Princip. §. Illud tamen*, & notant in cap. *præceden.* Innocen. *verſ. Ratio diverſitatis*, Hoſtien. *num. 51. verſ. Quod & prohibetur*, Butr. *num. 10. verſ. Et dicunt* Innoc.
6 & Cardin. *num. 2.* Addit Marian. Socin. *ibidem num. 3.* Iuriſdictionem ipſam vendi non poſſe, quia eſt res ineſtimabilis ſicut patria poteſtas, ut l. *Filia, C. de collation.* Et quia ejus rei non videtur eſſe commercium, l. *Inter ſtipulantem, §. Sacram,*
7 *ff. de verbor. obligat.* & l. *Apud Iulianum, §. fin. ff. de legat. 1.* Et quamvis vendere juriſdictionem merè temporalem propriè non ſit ſimoniacum ſecundum Innocen. & omnes in cap. *præcedenti*, eſt tamen turpè lucrum; Et ſicut in juriſdictione eccleſiaſtica committitur ſimonia ſpiritualis, ita

in juriſdictione temporali committitur ſimonia
laicalis ; quia ementes juriſdictionem ſæcula-
rem , & honorem incidunt in crimen ambitus ut
in l, *unica* , C. *Ad Iul. de ambitu* , ſecundum Hoſt. *in*
eod. c. præced. n. 6. verſ. Quinimò.
8 Nec prædictis obſtat, quod non videtur illici-
tum dare pecuniam pro juriſdictione : nam quo-
tidie hoc fit , cùm Epiſcopus teneatur ex camera
ſua officiali, ſeu Vicario ſalarium conſtituere, cap.
charitatem , & cap. *Quicunque, 12. q. 2.* & tenent
in cap. prox. ſupra eod. gloſ. *ſecunda* Innocent. *verſ.*
Sed è converſo , Hoſt. *num. 5. in ver. de cætero præſum-*
pſerit , Butr. *n. 7.* Cardin *n. 1. in 1. oppoſit.* & reli-
qui. etenim ut reſpondet Butr. *eod. n. 7.* ut offici-
um committatur datione pecuniæ ex parte ſuſci-
pientis, & dantis officium, eſt illicitum, ut hic, &
in cap. præcedenti: ſed officio commiſſo ratio pe-
cuniæ ex parte committentis loco ſalarii ipſi, cui
committitur , eſt licita , & non eſt ſimoniaca, ut
in juribus præallegatis.
9 Ratio diverſitatis eſt , quia Vicarius recipit
mercedem ſui laboris ; locat enim Epiſcopo ope-
ras ſuas, nec ullo jure cogitur ſuis ſtipendiis mi-
litare , cap. *Cum ex officii* , *de præſcription.* & cap.
Cum ſecundum de præbend. ſic & aſſeſſori ſtatui-
tur ſalarium in cap. *Statutum* , §. *Aſſeſſorem* , *de re-*
10 *ſcr. lib. 6.* & ſic Advocatus licitè vendit patroçini-
um ſuum , ut in cap. *Non ſanè* , *14. q. 5.* At è con-
11 verſo Epiſcopus tenetur ex officii ſui debito ju-
riſdictionem gratis adminiſtrare; unde ſi pretium
accipiat, ex eo quod vices ſuas officiali commit-
tat, videtur juriſdictionem ipſam vendere, & ſi-
moniam committit, ut hic in gloſ. 1. Præterea hoc
12 tendit in ſubditorum gravamen , quia ut verbis
utar Abbatis *in cap. præceden. n. 4.* (Officialis ut a-
liquid lucretur ultra pecuniam datam ſuperiori,
per fas & nefas inducetur ad extorquendam pœ-
nam , & modicam culpam faciet graviorem , &
ſæpè puniet burſam, ubi punienda eſſet perſona.)
Idemque adnotavit Cardin. *ibidem n. 1. in fine, verſ.*
Quæro quæ fuit ratio.
13 Rurſus non obſtat quod fructus , & obventio-
nes Eccleſiarum vendi poſſint, ſeu locari ſub an-
nuo cenſu, ut in cap. *fin. infra eod.* quoniam ſecun-
dum Innoc. in cap. *præced.* hoc intelligi debet, ſi
obventiones temporales vendantur non exer-
centi juriſdictionem; aliàs ſecus: ſed Hoſt. *ibid. n.*
5 diſtinguit ſic. Aut fructus, & obventiones tem-
porales proveniunt ex juriſdictione : & hoc ca-
ſu verum eſt quod ait Innoc. quia vendi non poſ-
ſunt juriſdictionem exercenti , etiamſi vendan-
tur ſeorſim à juriſdictione , Ratio eſt , quia cum
ſine juriſdictione non proveniant , qui
illos venderet , juriſdictionem invenditam non
derelinquet. ut in c. *Si quis obiecerit.* & in c. *Salvator,*
14 *1. q. 3.* Aut verò fructus , & emolumenta hujuſmo-
di non proveniunt ex juriſdictione, & tunc licitè
vendi poſſunt etiam exercenti juriſdictionem,
dummodo juriſdictio ipſa non vendatur , ita ut
contractus permiſceantur, ſed committitur juriſ-
dictio ſimpliciter , & ex altera parte vendantur
fructus, arg. cap. *Ad quæſtiones* , *ſupra de rer. permut.*
& hanc diſtinctionem Hoſtienſis ſequuntur ibi-
dem Io: Andr. *n. 2.* Butr. *n. 10. verſ. Oppono ulterius* ,
Cardin. *n. 1. verſ. Hoſtienſ. dicit*, Anchar. *n. 1.* Marian.
Socin. *n. 6.* & alii communiter.
15 Hinc ſolvi poteſt quæſtio , an liceat Epiſcopo
Cancellariam vendere, vel locare ſub annuo cen-
ſu: & quidem ſi fructus , & emolumenta Cancel-
lariæ vendantur , ſeu locentur non Officiali , ſeu
Actuario, ſed extraneo, qui nullatenus debeat ſe
ingerere in negotia Tribunalis ; ceſſante omni
fraude, venditio ſeu locatio non eſt illicita ; quia
etſi fructus, & obventiones hujuſmodi proveniāt
ex juriſdictione ; tamen non eſt prohibitum illos
vendere juriſdictionem non exercenti , ubi con-
tractus non permiſcentur, ſecundum diſtinctionē
Hoſtienſis cōmuniter approbatam, de qua ſupra
proximè. Neque verò hoc caſu vigent pericula
extorſionum , de quibus mox dicetur in ſequen-
ti membro , cum conductor in tribunali nullum
habeat miniſterium: & hæc propriè non eſt loca-
re Cancellariam, ſed illius obventiones tempora-
les dumtaxat ſeorſim à juriſdictione.
Sin autem locetur Cancellaria , ſeu illius fru-
ctus , & obventiones vendantur Cancellario, ſeu
Actuario , vel Notario , aut Magiſtro actorum ;
tunc locatio , & venditio prohibita eſt, quia cum
creantur Tabelliones , communiter etiam crean-
16 tur judices ordinaris , & tales communiter ſe in-
titulant , ut teſtatur Angel *conſ. 93. Viſis* , *& in-*
ſpectis , *n. 2* dicens ſe id vidiſſe in infinitis privi-
legiis, & Paul de Caſtro *conſ. 84. Viſa* , *in princ.*
verſ. Si verò , lib. 1.
17 Eo autem ipſo quod Notarius conſtitutus eſt
à Superiore judex ordinarius. eſt Magiſtratus in-
ter conſentientes , & habet juriſdictionem habi-
tu , licèt non actu , ut notatur in l. *1. ff. de iuriſd.*
omn. iudic. & in l. *fin. Cod. ubi, & apud quem* , ſecun-
dum Paul. de Caſtro *d. conſ. 84. per totum* ; *& præ-*
ſertim n. 4 verſ. Ex his ſequitur. Et dicitur Judex
18 Carthularius , & habet juriſdictionem inter vo-
lentes, & poteſt multa. ex quo radicem habet ju-
riſdictionis, ut inquit Bald. *conſ. 105. factum tale eſt,*
n. 3. verſ.. Item poſſet , *lib. 3.* & tamquam judex or-
19 dinarius facit præceptum, & guarentigiam, ita ut
habeat executionem paratam , plenè Tiraqu. *de*
Conſtitu, par. 3 limit. 30. n 29. guarentigia enim
videtur decretum judiciale ſecundum Bald. in
l. *Non aliter, n 1. in fine, ff. de adopt.*
20 Suppoſita autem radice juriſdictionis habitua-
lis , per deputationem ad acta cenſetur proroga-
ta illius juriſdictio : hoc enim caſu fieri poteſt
prorogatio de habitu ad actum , ut notat Innoc.
in cap. *Prudentiam* , *de offic. deleg.* & poſt eum Pau-
lus de Caſtro *loco citato* , & conſentit Bartol. in l.
2. n. 14 C de iure fiſci lib. 10. ubi dicit Notarium poſ-
21 ſe expedire ea, quę ſunt voluntariæ juriſdictionis
ſi ſibi committantur; quia in hoc ipſe eſt judex : &
de actuario , ſeu ſcrinario habente jus geſtorum
eſt textus in l. *Eos, l. prima* , § *1.* juncta gloſ. *ver. Scri-*
nia, C. de appellat. & notat Bald. in l. *Hac conſultiſſima,*
§. *Si quis autem, in fine, C. de teſtam.*
22 Quamobrem cum actuarius juriſdictionem
habeat ſaltem voluntariam, conſequens eſt ut fru-
ctus, & obventiones temporales ei vendi nō poſ-
ſint , ſive ſequamur opinionē Innocentii tenentis
generaliter, & indiſtinctè obventiones tempora-
les vendi non poſſe juriſdictionem exercenti ; ſi-
ve ſequamur opinionem Hoſtienſis exiſtiman-
tis vendi non poſſe exercenti juriſdictionem
obventiones ex juriſdictione provenientes ,
etiamſi ſeorſim à juriſdictione vendantur , quia
cum ſine illa non proveniant propter hujuſmodi
connexionem vendito uno, neutrum invenditum
derelinquitur , ut in d. cap. *Si quis obiecerit* : & in

hoc

hoc caſu militant inconvenientia , quæ in vendi-
tione juriſdictionis conſiderant Doctores, & præ-
ſertim Cardinal. in cap. *præced, num. 1. in fine, verſ.*
Quæro quæ fuit ratio , & plenius Abb. *num. 4.* nam
actuarius conductor cum ex mercede actorum
deducere debeat penſionem Epiſcopo perſolven-
dam; ut præter illam aliquid ſibi lucretur, veren-
dum eſt ne taxas augeat in actis , & inſtrumentis
conficiendis , illiſque edendis partibus, quarum
intereſt , & illas concutiat ut pecuniam extor-
queat, ut in Authen. *ut iud. ſine quoque ſuffrag. col. 2.*
23 Unde meritò S. Congregatio negociis, & con-
ſultationibus Epiſcoporum præpoſita ſæpius re-
ſpondit Epiſcopis non licere Cancellarias locare.
Quinimò hoc ipſum probavit ſan. mem Clemens
VIII. ex ipſius Congregationis ſententia , ut pa-
tet ex literis hac de re ſcriptis ad Archiepiſco-
pum Neapolitanum , quarum tenorem libuit hic
inſerere de verbo ad verbum , cum materia ſit
gravis, & exemplaris. Eſt autem hujuſmodi, vi-
delicet.

La Santità di N. Signore col parere di queſti miei
Illuſtriſſimi Signori della S. Congregatione ſopra i Veſcoui
ha riſoluto , che i Prelati non habino ad affittar le Can-
cellarie. de' loro Tribunali , ma quelle deuono far' eſſer-
citare da miniſtri proprii da eſſi proviſionati , ſenza dar
loro participatione alcuna degl' emolumenti , e prouenti
d'eſſa ; confidandoſi che con queſto i populi habbino da
reſtar più ſicuri da eſattioni indebite , & i poueri de con-
ſeguir più gratie di quelle , che poſſono far loro gl' affit-
tuarii ſteſſi , & anco ſia lecito ad ogn' uno vedere , che
24 *non gli ſia fatto aggrauio. Vuole anco Sua Beatitudine ,*
che ogn' uno habbia la ſua pandetta , ò taſſa delle mercedi
degl' offitiali ſteſa , & attaccata in publico nella ſtanza
delli Notari , di maniera che chi tratta nel Tribunale
poſſa à ſua poſta chiarirſi di quanto debba pagare. Di
che hora dò auiſo a V. S. d' ordine della Santità ſua , af-
finche ella per quello che tocca a lei , coſi eſſeguiſca , e per
lettere comandi a tutti li ſuoi ſuffraganei di commiſſione
di Sua Beatitudine , che faccino il medeſimo ſenza repli-
ca alcuna , e quanto prima , perche contro li negligenti ſi
mandarà commiſſario con ſpeſa , e poca loro reputatione.
E ſe pareſſe ad alcuno eſſerli ciò dannoſo, habbia patienza,
perche il guadagno deve conſiſter ſolo nel ſervitio di Dio
benedetto , e nella ſalute , e buona ſodisfattione de' popoli.
Di Roma 26. d' Agoſto 1592.
Alii reddunt aliam rationem cur non liceat lo-
25 care Cancellariam, quia ſcilicet Epiſcopi, vel eo-
rum miniſtri nihil prorſus emolumenti eiam ſpō-
tè oblati quovis prætextu accipere poſſunt pro
collatione quorumcumque ordinum , nec pro li-
teris dimiſſoriis, aut teſtimonialibus , nec pro ſi-
gillo, nec alia quacumque de cauſa.
26 Notarii verò in iis locis , in quibus non viget
laudabilis cōſuetudo nihil accipiendi pro ſingu-
lis literis dimiſſoriis, aut teſtimonialibus, decimā
unius aurei partē accipere poſſunt , dūmodo eis
nullum ſalarium ſit conſtitutum pro officio exer-
27 cendo : nec Epiſcopo ex Notarii commodis ali-
quod emolumentum directè, vel indirectè prove-
nire poſſit , ut diſertis verbis ſtatuitur decreto
Concilii Tridentini in c. *1. ſeſſ. 21* Et S. Congre-
gatio eiuſdē Concilii interpres ſæpius declaravit
Cācellariū poſſe pro qualibet ſcriptura collatio-
nis, vel inſtitutionis accipere mercedē ſuo labori
convenientem , quæ tamen ſcriptura , ſigillo, &

cæteris omnibus computatis , unum aureum non
28 excedat : & dummodo ipſi Cancellario ſalarium
nullum pro officio ſuo exercendo præſtitum ſit ,
& ex pecunia, quam accipit, nihil prorſus emolu-
menti collatores, aut inſtitutores etiam occaſione
ſigilli ullo modo directè, vel indirectè percipiāt.
29 Similiter ſanctæ mem. Gregorius XIII. in cauſa
Burgenſi declaravit in collationibus beneficiorū
Epiſcopum non poſſe pro ſigillo aliquid capere,
etiam ubi extaret talis conſuetudo: Notarium au-
tem, cui certum ſalarium pro ſuo officio conſtitu-
tum non eſt , poſſe pro ſingulorum beneficiorū
collatione aureū unum accipere in cauſam labo-
ris , ſcripturæ , ſigilli , & cæterorum. Item offi-
30 ciales Archiepiſcoporum, & Epiſcoporum Regni
Luſitaniæ unum ducatum accipiebāt pro execu-
tione litterarum Apoſtolicarum , diſpenſatione
31 cujuslibet reſcripti : Notarii etiam pro examine
teſtium capiebant alium ducatum, & plus, minuſ-
ve, juxta numerum illorum, & laborum. Et quo-
niā in eis literis ſolet apponi clauſula, (Quod E-
piſcopi, & officiales depoſita omni ſpe cujuſcum-
que muneris, & præmii etiam ſpontè oblati , di-
ſpenſent ,) & Tridentinum Concilium in *cap. 5.*
ſeſſ. de reform. matrimon. tales diſpenſationes gratis
omnino concedi jubet: quæſivit Cardinalis Por-
tugalliæ Legatus : an liceat dictis officialibus , &
notariis accipere id , quod capiebant : Sanctiſſi-
mus referente Congregatione Concilii, decrevit
Epiſcopos , eorumque Vicarios nihil prorſus ea
de cauſa accipere poſſe : notariis autem licere
dumtaxat quartam partem ducati accipere Quæ
cùm ita ſint, ſi Epiſcopis liceret Cancellariam lo-
care , utique per indirectum conſequerentur e-
molumentum ex mercede , quam licet Cancella-
rio accipere in caſibus memoratis, quod eſſet cō-
tra decretum dicti cap. *1.* & Apoſtolicas declara-
tiones.
Verùm hæc ratio quamvis in ſe vera ſit ; tamen
non eſt omnino adæquata , & vitari poſſet ſi Epi-
ſcopus in locatione Cancellariæ, & taxatione an-
nui cenſus non computaret ea, ex quibus nihil ſi-
bi , ſed Cancellario dumtaxat licet aliquid emo-
lumenti percipere. Eo enim caſu attenta ratione
prædicta ſuſtineretur locatio, quia Epiſcopus pro
literis dimiſſoriis , pro ſcriptura collationis, vel
inſtitutionis, pro executione literarum Apoſtoli-
carum, & conſimilibus , nihil emolumenti perci-
peret directè , vel indirectè : & tamen nihil hu-
juſmodi cautela adhibita licitum eſſet Cancella-
riam locare; unde tutius eſt tenere quod ſuperius
dictum eſt.

De Magiſtris , & ne aliquid exigatur pro licentia docendi.

Cap. Quoniam.

S V M M A R I V M.

1 *Eccleſia Cathedralis , & qualibet Collegiata providere debet de una præbenda Magiſtro in grammatica , qui clericos eiuſdem Eccleſiæ,*